

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemani:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopolni naj se trankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Izdajništvo: Knaflcove ulice št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 84.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petertopna peti vrsta za enkrat po 14 vln., za dvakrat po 12 vln., za trikrat ali večkrat po 10 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Naredna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 29—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6-50	četrt leta 6-50
na mesec 2-30	na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakna.

Upravištvu: Knaflcove ulice 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Častiti someščani volilci!

Izvrševalni odbor je po dogovoru z Vašimi zaupniki in organizacijami sklenil postaviti sledeče kandidate v mestni občinski svet:

Za II. volilni razred,

ki voli 21. aprila, sledeče gospode:

Dr. Novak Fran **Mayer Karol,**
odvetnik. c. kr. postni oficijal in posestnik.

Dr. Pipenbacher Josip,
c. kr. gimn. profesor.

Za I. volilni razred,

ki voli 23. aprila sledeče gospode:

Knez Ivan, **Dr. Oražen Ivan,**
veletržec in posestnik. tovarnar in posestnik.

Lenček Alojzij, **Dr. Švigelj Anton,**
kleparski mojster in posestnik. odvetnik.

Roethl Matija,

c. kr. poštni oficijal in posestnik.

Vsi ti kandidatje so možje, katerim z mirno vestjo zaupamo sodelovanje pri upravi slovenske narodno-napredne Ljubljane.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1909.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke.

Subvencionirana opozicija.

Vodstvo klerikalne stranke je imelo te dni zborovanje, na katerem je načelnik dr. Šusteršič poročal o političnem položaju.

Upamo, da je njega glasilo le slabo rekapituliralo njegova izvajanja, ker sodimo, da vendar ni stresa! samo take plitvosti, kakor jih je čitati v „Slovenca“.

Tudi na tem shodu je dr. Šuster-

šič govoril o opozicijskem stališču njegove stranke nasproti sedanji vladi. Ko se je ustanovilo Bienenrothovo ministrstvo je razžaljeno samoljubje narokovalo dr. Šusteršiču najvohementnejše napade na to vlado. Podajal jo je s tisto brezobzirnostjo, ki se porodi navadno le iz zavesti, da napadena vlada nima v sebi življenjske moči, niti v političnih razmerah zadostno trdno zaslonbo za svoj obstanek. Napovedoval ji je hitro smrt in jo obsopal z zasmehom. Takrat so ljudje res verjeli, da pojde dr. Šu-

steršič s svojo stranko v odločno opozicijo zoper Bienenrothovo ministrstvo.

Zgodilo se pa to ni. Šusteršičeva stranka sicer še vedno govori o svojem opozicijskem stališču ali ta opozicija se kaže samo v besedah, ne tudi v dejanjih.

Že med zasedanjem državnega zbora se je pokazalo, da je opozicija slovenskih klerikalcev samo markirana. Prav slovenski klerikalci so bili v „Slovenski enoti“ tisti element, ki je najbolj vlekel na vladno stran, zlasti pri glasovanju o rekrutnem kontingentu. To je vse lari-fari, kar naveda dr. Šusteršič v opravičevanje svojega postopanja pri glasovanju o rekrutnem kontingentu. Avstrija bi ne bila nič trpela ne na ugledu, ne na moči, če bi bili slovenski klerikalci rekli, da Bienenrothovemu ministrstvu ne dovolijo nobenega rekruta, pač pa vsakemu drugemu ministrstvu.

Stvar je čisto priprosta. Klerikalci so se bali zamere navzgor in zato so glasovali za rekrutni zakon. Še toliko poguma in močnatosti niso imeli, da bi se bili glasovanja vsaj vzdržali.

Kako pa naj tudi dela ta stranka opozicijo, odlično opozicijo, ko je navezana na vladno milost in ko gre vse njeno delovanje na to, da izbere zase nekaj drobtin!

Dejansko razmerje med klerikalno stranko, ki markira najodločnejšo opozicijo, in med vlado je bilo včeraj z vprav bengalično lučjo razsvetljeno.

Tista vlada, ki ji dela dr. Šusteršič najodločnejšo opozicijo, je Šusteršičevi bankrotni „Zadružni zvezi“ dala 4000 K za štipendije za učence zadružne šole.

Ne glede na to, da takih subvencij res opozicijske stranke sploh ne dobe, je treba le uvaževati naslednje: vlada pridržuje vedno razdeljevanje državnih štipendij sama sebi, tu je napravila izjemo. Napravila je to izjemo, da bi dobili študentje samo klerikalci in nihče drugi in da bi klerikalci z razdeljevanjem državnega denarja povzdignili svoj ugled in privezali nase več ljudi. To je jasno kakor beli dan.

Da je tako postopanje od strani vlade javen škandal, o tem niti govoriti nečemo. Konstatujemo samo, da je vlada s tem klerikalni stranki izkazala dobroto in uslugo na škodo celokupne države in spričo tega dejstva razpadejo vse Šusteršičeve tirade o „opoziciji“ klerikalne stranke v nič.

Slovenski klerikalci so v opoziciji proti vladi samo še teoretično, ne pa tudi dejansko; v „Slovenski enoti“ zastopajo vladne in Gessmannove interese tako, da so jih čehi že prav do grla siti in doma markirajo opozicijo, ker se vsled počenjanja Bienenrothovega ministrstva ne upajo pokazati prave barve, torej res le, iz c. k. državne blagajne subvencionirana opozicija.

„Radikalna politika je neumnost“.

Praga, 19. aprila. V „Dnevu“ priobčuje dr. Kramář članek, v katerem pravi med drugim: „Z nepremišljenim radikalizmom smo pomagali strmoglaviti Bečkov kabinet, s čimer smo samo to storili, kar je želela praška nemška kazen. Za barona Becka je bila vlada, opirajoča se na Čeha, temelj njegove politike. Baron Bienenroth pa je pripravljen vladati brez Čehov in če treba tudi proti njim. Vsled krivde Anglije, Rusije in Srbije, ki so Avstrijo spravile v objem Nemčije, se moramo Slovani previdno izogibati vsem taktičnim napakam, zlasti pa takim, ki bi nas s praznim radikalizmom izključevale iz politične kombinacije. Ako je bila preje načelna radikalna politika anarhizem, je ta politika v sedanjem položaju naravnost neumnost in smrten greh na češkem narodu.“

Ogrska kriza.

Budimpešta, 19. aprila. V političnih krogih zatrjujejo, da bo po demisiji Wekerlejevega kabineta, ki se izvrši, kakor je znano, 26. t. m., cesar poveril Franu Kossuthu nalogo, da sestavi novo ministrstvo. Z ozirom na svoje rahlo zdravje pa bo Kossuth odklonil to misijo ter vladarju priporočal, naj poveri sestavo novega kabineta zopet dr. Wekerleju.

Bosansko vprašanje rešeno.

Dunaj, 19. aprila. Avstro-ogrsko vlada je zapisnik o sporazumu s Turčijo glede Bosne predložila velenj, ki so z zadovoljenjem pozdravile končno ureditev tega perečega vprašanja. Da bi se stvar tudi v formalnem okviru spravila v soglasje z berlinsko pogodbo, je bilo samo še potrebno, da dajo signatarne sile svoje dovoljenje, da se člen XXV. berlinske pogodbe razveljavi. Na čistočno intervencijo avstro-ogrsko vlade v tem

oziru sta najprvo Nemčija in Italija v posebnih notah izjavili, da ne ugovarjate razveljavitvi gori omenjenega člena berlinske pogodbe. Te dni pa so tudi poslaniški Anglije, Francije in Rusije obvestili barona Aehrenthala, da tudi njihove vlade dovoljujejo v razveljavitvi člena XXV. berlinske pogodbe. S tem je bosansko-hercegovinsko vprašanje tudi formalno rešeno.

Revolucija na Turškem.

Odstop sultana Abdul Hamida.

Dunaj, 19. aprila. Iz Carigrada je danes popoldne došla vest, da se je sultan Abdul Hamid odločil odstopiti prestolu. Njegov naslednik bo mlajši njegov brat Rešat efendi, ki je rojen l. 1844. V to poklicno faktorji so v prisotnosti Rešat efendija že sestavili proklamacijo na narod. Sprememba na prestolu se je izvršila brez prelivanja krvi.

Mirovni pogoji Mladoturkov.

London, 19. aprila. Iz Soluna poročajo, da so Mladoturki sestavili te le mirovne pogoje: 1. da se vzpostavi prejšnji položaj najkasneje do jutri popoldne; 2. da se po zaslugi kaznujejo vse hodže (duhovniki) in člani liberalne unije; 3. da se sprejmejo v službo vsi odpušteni častniki in 4. da se mladoturškemu odboru izroče vsi podčastniki in oni maloštevilni častniki, ki so se udeležili revolte.

Proklamacija Mladoturkov.

Carigrad, 19. aprila. Poveljnik mladoturške operacijske armade general Husein bej je poslal iz Dedeagača vsem poslanikom tujih držav v Carigradu tole proklamacijo: Čast mi je vam naznaniti, da je bistveni smoter armade, ki je na potu proti Carigradu, da se zopet uveljavi ustava in da se zakonito kaznujejo povzročitelji krvavih nemirov, ki so jih vprizorili reakcionarni elementi. Prepričani ste lahko, da bomo ščitili življenje in imetje inozemcev, teh uvaževanja vrednih gostov drage naše domovine, ter vedeli z jamčiti mir in varnost za vse prebivalstvo.

Mladoturška armada pred Carigradom.

Carigrad, 19. aprila. Mladoturška armada, ki tabori eno uro pred Carigradom, šteje 20.000 mož. Njena operacijska baza je pristanišče Dedeagač. Predstraže imajo nalogo pomirjevalno vplivati na prebivalstvo, da se nima ničesar bati. Med mlado-

LISTEK.

Cercle franco-illyrien.

Ob stoletnici francoske okupacije slovenskih dežel se je v Ljubljani ustanovilo novo društvo »Cercle franco-illyrien«. Imamo sicer društvo na izbero, društev brez števila, potrebnih, manj potrebnih in popolnoma nepotrebnih, a vendar sem se razveselil čuvši, da se je ustanovil cercle franco-illyrien. Razveselil se nisem, ker sem slišal, da to društvo ne bo nikdar nabiralo za kako zastavo in ne bo nadlegovalo gospodince, naj razprodajajo razglednice in numare za tombolo. Seveda — žal! ni pričakovati od rodoljubnih dam, da prirede na svoje stroške velik buffet, ki bi ga člani s hvaležnim srcem in nadčloveškim apetitom izpraznili. To je zopet slaba stran cercle, kajti buffet ima čudovit vpliv na moška srca. A bodi pozabljen ta buffet, saj bo dovelj dobrot, ki jih izkaže cercle običajnim žrtvam narodnih priredb s tem, da ne bo nabiral za zastavo, da ne bo zahteval, naj kdo kupi kake žejlje, da ne bo usiljeval razglednic, ki jih nihče ne potrebuje, da ne bo ne kumic, ne korijandolija, ne šaljeve pošte, ne tistih srečk, na katere

človek še nikoli nič pametnega ni zadel.

Na veselico, kjer prodajajo srečke, sploh ne pojdem več. Nikdar več. Nekoč me je namreč dvoje črnih oči tako zmotilo, da sem kar za dvajset kron kupil tistih preklicanih numar. Trdno sem upal, da sem si s to žrtvijo zagotovil srečo v ljubezni; to upanje mi je potrdilo nekaj poljubov za areno »Narodnega doma«. Vrag pa je nanesel, da sem imel to pot srečo v igri. Zadel sem iz takozvane »morske pene« narejeno cevko za smodke. Krasna cevka je to bila; na njej so bili upodobljeni umirajoči jeleni, zajci, ki so bežali, divje koze, ki so kazale rogove, kakšnih še na lovski razstavi ni bilo in kakršne ima kvečjemu kak nesrečno oženjen zakonski mož, in lovci v kratkih hlačah, obojeni s puškami in sulicami. Krasna je bila ta cevka in tako težka, da je še naš hišnik, ki jo je dobil za novoletno darilo namesto gotovega denarja, ne more držati med zobmi, dasi ima tako trdne, da vsak dan nekaj »kapitalistov« zgrize.

Še danes me spreleti najgorenkejši svetobol, če se zmislim na tistih dvajset kron in se spomnim, da sem lastnico onih črnih oči tri dni po doletni slavnosti, ko so na mojih ustnih še goreli njeni poljubi, videl v družbi z nekim lahkoživcem. Kam sem pa zašel?...

Cercle franco-illyrien se bo torej bistveno razlikoval od mnogih drugih društev in vesel sem njega ustanovitve ne samo iz zgoraj navedenih razlogov, nego ker si od njega nekaj resnega obetam.

Baron Schwarz v Ljubljani in baron Aehrenthal na Dunaju sta lahko brez skrbi. »Ilirija« je bila, a ne bo je nikdar več, če prav imamo danes na tucate boljših poetov kot je bil Vodnik. Sicer je Francija v onih kratkih letih, kar so bile slovenske dežele del francoskega cesarstva, storila silno mnogo za nas, tako, da se dobe francoske okupacije lahko spominjamo z iskreno hvaležnostjo — saj so nam Francozi ustanovili celo univerzo, ki je od Avstrije še v sto letih nismo mogli doseči — ali »Cercle franco-illyrien« ne bo dalal na obnovitev Ilirije niti se sploh pečal s politikom.

Važno pa je, da se je ustanovil ta cercle, kulturno važno za vse slovenstvo.

Danes nas imajo Nemci kulturno v oblasti. Trdo nas drže v tej kulturni odvisnosti saj jim donaja obilne koristi. Dobro jim plačujemo njihove dolgočasne spise, njihova neprevajljiva znanstvena dela in njihove neslane časopise, ne glede na to, da nas po nemških šolah, spisih, knjigah in časnikih umstveno germanizujejo in si tako pripravljajo teren, da nas

bodo toliko laglje tudi narodno pomučili.

Majhen narod smo in ne smemo si domišljati, da bomo kdaj ustvarili svojo lastno kulturo tako veliko in vsestransko, kakor je kultura velikih narodov. Naše število nas obsoja, da se bomo morali, če ne vedno vsaj še dolgo naslanjati ob kulturo kakega velikega naroda, kajti da nam bo dr. Krek izvojeval trijalizem, tega razen Boltatuga Pepeta s Kudeluga še nihče neče verjeti.

Naposled tudi ni nikaka nesreča naslanjati se ob tujo kulturo. Po tridesetletni vojni so se Nemci naslonili ob kulturo Francozov in Angležev in si tako pomagali na lastne noge. Rusi in Poljaki so se držali in se drže še danes francoske kulture, kakor Grki in Bolgari in si tako omogočajo napredovanje.

Na Hrvatih vidimo razliko v vplivanju tujih literatur. Dalmatinci se drže italijanske kulture, Hrvatji v banovini pa so pod vplivom nemške kulture. A kako velikanski je razloček med njimi, kako veliko višje stoji Dalmatinci od svojih bratov v banovini.

Narodni interes slovenstva zahteva, da se po možnosti osvobodimo vpliva nemške kulture, ker le tako je mogoče razviti svojo individualnost. Italijanske kulture se ne moremo oprijeti; ta bi nam bila še nevar-

nejša od nemške, ker je bolj simpatična in bolj ugaja naši naravi. Če bi se oklenili italijanske kulture, bi s tem le pospeševali poitalijančenje našega naroda saj mejimo ob Italijane in vemo, da bi nas radi spravili v svoj žep. Naša skrb pa mora biti, da ohranimo, utrdimo in izpopolnimo svojo lastno individualnost in da se kolikor je le mogoče ločimo in osvobodimo od nemških in italijanskih sosedov.

Kulturne zaslonbe smo potrebni. Samo slepec more to tajiti, samo človek, ki ne ve, kaj je kultura. A kje naj jo iščemo? Kje pač drugod kakor pri Francozih, pri prvem kulturnem narodu na svetu.

Smešno bi bilo, če bi se reklo, da bo »Cercle franco-illyrien« delal na to, da je njegova naloga izvršiti emancipacijo Slovencev od nemške kulture. Cercle ne bo drugega delal, kakor skrbel za to, da se njegovi člani nauče francoskega jezika, da se izvežbajo v tem jeziku in da bodo imeli vedno priliko se vežbati v govorjenju in spoznavati zaklade francoske kulture. S tem bo izžerpan ves delokrog »cercle«. Skrbel bo samo za pouk svojih članov in za zabavo v francoskem jeziku.

A že to je mnogo. Koliko je pri nas ljudi, ki so se francoski učili in se kolikor toliko naučili, a ker niso imeli prilike govoriti ali čitati fran-

turško armado se nahaja mnogo bližje našim prostovoljcem iz Makedonije.

Carigrad, 19. aprila. Predstraže mladoturške armade se nahajajo v Kučuk-Čarmedže. Te predstraže štejejo 300 moč. Vsi častniki nosijo prostaške uniforme, zakej, to se čuva kot najstrožja tajnost. Popoldne so se te predstraže pomaknile preko Hadem-koja do Spasestih a.

Solun, 19. aprila. Včeraj se je odpravil proti Carigradu nadaljnjih 1100 moč. S to armado sta odpotovala tudi Eaver bej in Mazi bej. Iz Pireja se je vrnil Mahmud Muktar paša.

Proti sultanu.

Solun, 19. aprila. Mladoturški komite je objavil, da smatra za svoj glavni smoter, da strmoglavi vso osmansko dinastijo.

Solun, 19. aprila. Vodilni člani mladoturške odbora so včeraj izjavili zastopnikom tujih držav, da bodo sultana prisilili, da se odpove prestolu, ako tega še sam preje ne bo storil.

Carigrad, 19. aprila. Mladoturški proglašajo sultana Abdul Hamida za povzročitelja krvavih dogodkov ter zahtevajo, da se odpove prestolu. V nasprotnem slučaju groze, da bodo sultana dali umoriti.

Sultanova usoda je zapечатena.

Carigrad, 19. aprila. Vse mesto z napetostjo pričakuje prihoda mladoturške armade. Vse je pričevano, da se bodo Mladoturki napotili naravnost proti Jidiziosku ter odstavili sultana. Splošno se smatra zmago Mladoturkov kot gotovo in usodo sultana Abdul Hamida kot zapечатeno. Predstraže solunske armade stoje že neposredno pred Stambulom in so že zavzele orožarno v Nakirijju. Včeraj zjutraj je došlo v Catalo 7 vlakov s 6000 vojaki, s topovi in streljivom.

Deputacija poslanske zbornice.

Carigrad, 19. aprila. Poslanska zbornica je poslala v Catalo posebno deputacijo, ki je imela namen, mladoturško armado pregovoriti, naj bi opustila svoj pohod v Carigrad. Ta misija se ni posrečila. Voditelji Mladoturkov so izjavili, da vztrajajo pri svojem smotru vendar pa so dali zagotovilo, da se bodo izogibali vsakemu nepotrebnemu krvoprelitju.

„Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

Zagreb, 19. aprila.

V soboto je bil zaslišan bivši občinski tajnik iz Gjuľovea Nikola Čudić.

Obtoženec je na predsednikovo vprašanje odgovoril, da se ne čuti krivega in da obtožnice ni razumel, ker ta obtožnica identifikira ojačenje narodne zavesti z velikosrbsko propagando. Na predsednikovo vprašanje glede razobešanja srbskih zastav na občinski hiši je Čudić odgovoril, naj se v tem oziru vpraša župana Kosto Prica.

Predsednik: Ta svedok bo že prišel ter vam povedal, kar vam gre.

Obtoženec: Saj ni pozvan za pričo. A zapisnik, ko je bil on zaslišan, je izginil iz akta. Kam je izginil ta zapisnik, ki govori meni v prilog?

Na splošno začudenje predsednika na to vprašanje ni dal odgovora. Šele po končanem zaslišanju je priznal, da se dotični zapisnik res ne nahaja v aktu. To

coski, ker niso imeli prilike, se na prijeten način vežbati v tem jeziku in si takorekoč igrati izpolnili svoje znanje, so polagoma vse pozabili.

Tisti, ki se bodo hoteli francoski učiti, bodo imeli za to priliko v cerclu, tisti, ki že kaj znajo, nekateri več nekateri manj, se bodo v cerclu učili, kdaj so se jezika naučili. Navadili se bodo francosčine tako, kakor znajo nemški, čitali bodo francoski gladko, kakor svoj materinski jezik in to bo nanese, da se bodo sploh izražali v francoskem jeziku.

To bo vplivalo na vse naše duševne življenje. Vplivalo bo na nazarje izobraženih slojev in po teh na druge sloje, vplivalo bo na okus, na literaturo, na umetnost in na znanstvo sploh, s česa o n a vse naše duševno in družabno, politično in socialno mišljenje in iz tega se bo po naravnem zakonu razvilo tisto stremiljenje, čigar končni smoter bo emancipacija od nemških kulturnih vplivov, v kolikor je to pri obstoječih razmerah v naši državi sploh mogoče.

To je vzrok, da me ustanovitev cercla tako veseli in da mu bom pristopil in po svojih skromnih močeh pospeševal njegova prizadevanja. Kolikor več nas bo članov takega mišljenja, toliko bolje, a kdor ni tega mišljenja, naj se nič ne plaši, saj mu vseeno ne bo škodilo, če se nauči francoskega jezika in spozna francosko kulturo.

priznanje je vzbudilo med občinstvom in zagovorniki veliko senzacijo, saj osvetljuje s bengalično lučjo, kako skrbje gotovi ljudje za to, da isginjaajo celo iz sodnega akta spisi, ki govorijo v prilog „veleizdajnikom“.

Na to je bil zaslišan 43. obtoženec Lazo Bačić. Ker sodišče ni imelo nanj staviti nobenih vprašanj, ga je drž. pravdnik vpraševal za razne z „velikosrbsko idejo“ v svesi stoječe stvari, a obtoženec je odklonil vsak odgovor. Ker obtoženec drž. pravdniku ni hotel odgovorjati, je predsednik kratkim potom odredil, da tudi zagovorniki ne smejo na Bačića staviti nobenih vprašanj.

Danes je bil zaslišan kot 44. obtoženec Vaso Vukdragović, učitelj v Okučanih. Glede „velikosrbske propagande“ je izpovedal v soglasju s prejšnjimi obtoženci.

Na predsednikovo vprašanje, ako se res nahaja v čitalnici v Okučanih kip kralja Petra, je obtoženec odgovoril, naj se dotični kip rekvirira, da se sodišče samo prepriča, da je dotični kip busta pesnika Zmaja Jovana Jovanovića, ne pa kralja Petra. Napram obtožencu Mile Mitriću iz Davora se je predsednik Tarabochia izrazil, da imajo Srbi namen katoliško cerkev razstreliti v zrak.

Obtoženec: Takšni trditvi se moram le smejati.

Predsednik: Discipliniral vas bom, da vam bo enkrat za vselej prešel smeh.

V tem žanru se vodi resna sodna razprava proti srbskim „veleizdajalcem“.

N. D. O. v Šiški.

(Ustanovni občni zbor podružnice N. D. O. v Šiški)

V salonu gostilne „pri Raci“ v Šiški se je zbralo v nedeljo popoldne lepo število narodnih mož in mladencev, ki so prišli, da se organizirajo na narodni in delavski podlagi.

Zborovanje je otvoril predsednik pripravljalnega odbora g. Dragotin Mohar, pozdravil vse mnogobrojno došlo, zlasti predsednika in podpredsednika tržaške N. D. O. g. dr. Mandiča in Jakliča ter vladnega zastopnika.

Tajnik Vamberger na kratko omeni zgodovino pripravljalnega delovanja, nakar so se pričele volitve, ki so dale tale rezultat: predsednik: Peter Peharič, tajnik Oton Vamberger, odborniki: Alojzij Pleš, Anton Setnikar, Julij Cuznar, Josip Drenovec, Peter Porenta, Ant. Mitteregger, Alojzij Hvala, Leopold Lucek, Blaž Kosirnik, Peter Rogelj in Jakob Leben, namestniki so: Avgust Leben, Ivan Tomažin, Fil. Goltes in Ludovik Pust, preglednika pa Drag. Mohar in Ivan Fenc.

Po kratkem bodrilnem nagovoru da nato predsednik Peharič besedo burno pozdravljenemu dr. Josipu Mandiču, predsedniku N. D. O. iz Trsta. Govoril je nekako tako-le:

Danes je zame pravzaprav pomemben dan, ker mi je privrkat dana prilika, da govorim v Ljubljani. Slovensna prilika je to zame in za N. D. O. Pozdravljam za to v imenu tržaške N. D. O. vse ljubljanske narodne delavce, zlasti pa vas Šiškarje. Prinašam vam zagotovilo, da vas bo tržaška N. D. O. vsekar rada in z vsemi močmi in v vsakem čiru podpirala. N. D. O. je nastala, ker je bila res potrebna, ker je to rezultat našega narodnega razvoja. O konstelirani obrti se prej pri nas ni dalo govoriti, kakor se doslej stranke niso brigale mnogo za ljudstvo. In tega tem strankam še dosti zameriti ni. Zastopati so morale vse sloje in kako naj bi se kaka stranka postavila za delavca proti kapitalu ali za kapitalista proti delavcu.

V Trstu n. pr. se je zelo razvila industrija in s tem se je tudi pomnožilo delavstvo. Te delavstvo pa je zastopalo in je tudi moralo zastopati odločno delavsko stališče. Nastala je diferencija sil, ki je pa vendar morala dopuščati, da so se vsi sloji obenem razvijali kot Slovenci. Tudi kot delavci smo v narodnih zadevah neizprosni. Vsaka politika je obenem tudi gospodarsko vprašanje in obratno. N. D. O. ne sme zavzeti stališča razrednega boja. Revolucionarji ne smejo biti, ker, ako pride do revolucije, boji še ne bodo prenehali. Socialni demokratje se niso zadosti vglobili v Marks, ki se je sam postavil na evolucijsko podlago. Morali bi po revoluciji priznati, da nismo dosegli ničesar, kvečjem kakšen prav majhen uspeh, ako bi hoteli biti internacionalni. Trpeli bi pa pri tem kot narod. Kar je dovoljeno Nemcem ali Angležem, ki imajo zagotovljen narodni obstoj, to ne more biti vselej dovoljeno tudi nam. Gospodarski razvoj ima tendenco po širjenju kapitala na eni strani, na drugi strani pa tendenco razlaskovati proletarijat. Potrebno je organizaciji kapitalistov postaviti nasproti organizacijo proletarcev. Vendar pa zaradi solidarnosti proletarcev ni treba in se

tudi ne sme žrtvovati narodnost, ki ji je predpogoj vsake kulture in vsakega napredka. Te žrtve internacionalnosti od nas se ne sme sahtevati. Vendar pa bomo proti vsem strankam, tudi proti domačim strankam vselej in povsod odločno varovali svoje delavsko dostojanstvo, varovali bomo pa tudi narodno dostojanstvo vsega delavstva, pa brez šovinizma, ki ga je treba obsojati. Znanisocialni dem. posl. Pernerstorfer je sam izjavil, da mora biti vsaka kultura narodna, ako naj uspeva. Z razrednim bojem bi pa morali uničiti to narodnost. N. D. O. doslej še nima zapisanega programa, pa se kmalu skliče enketa, ki se bo imela pečati s to nalogo. Sicer je za prtlva vsaka beseda, duh je, ki daje pravilom življenje. — Z vero se N. D. O. ne peča, vendar se pa tudi verane sme izkoriščati, ker vera in cerkev ni eno in isto. Vera je za nas presveta, da bi razpravljali o nji na shodih. Omenjam še, da se v kratkem ustanovi v Avstriji liga vseh slovanskih železničarjev, kjer bodo imeli zasloambo tudi slovenski narodni železničarji. Oklenimo se zatorej vsi N. D. O. in vse naj nas vodi ena misel: delati, delati in delati! Frase ne izdajajo nič. Doslej smo nekoliko preveč politizirali, delali pa malo. Opirjeti se nam je treba zadržnega stališča, da se tako osamosvojimo in okrepimo za odpor proti kapitalizmu, ki je naš zgodovinski nasprotnik. Pozitivno delo bodi naša naloga. Da pa v tem delovanju ne bomo osamljeni, nam je treba najti zaveznikov. Že sedaj so nam v zasloambo mnogobrojni voji čeških narodnih delavcev. Vazajemnost vsega slovanskega delavstva nam pomore do okrepitve in tako bo iz teh početkov vznikla močna falanga slovenskega delavstva, ki se bo uspešno lahko postavila v bran proti vsem nasprotnikom, zlasti pa tudi proti vladi, tej največji nasprotnici Slovanstva. (Gromovito odobravanje in ploskanje)

Gospod Jaklič, podpredsednik N. D. O. v Trstu bodri narodne delavce v Šiški, da se jim socialnih demokratov ni treba bati, čeprav so jim enkrat razgnali shod. Ne bo dolgo čas, ko bodo mnogi zaslepljeni spoznali svoje dosedanje izkoriščevalce in trunoma bodo zapuščali svoje demokracijo in prihajali k vam. Tako se je godilo tudi v Trstu, kjer se morajo soc. demokratje kar skrivati pred nami, in zagotavljamo jih, da nikdar več ne dobe vseh 4 državno-zbornskih mandatov. Z organizacijo hočemo zboljšati delavske razmere, zato bodite vztrajni in oklenite se trdnosti svoje organizacije. V naši močni organizaciji so organizirani v Trstu skoro vsi slovenski železničarji poleg nebroj drugih delavcev vseh strok, tako, da soc. demokratje ne morejo izvesti nič več nobenega štrajka brez nas, šele v sporazumu z nami morejo doseči kak uspeh. (Živahno pritrdjevanje).

Govorila sta še podpredsednik ljublj. N. D. O. tov. Juvan, ki je pozdravljal dr. Mandiča in pa gosp. župnik Bercić, ki je priporočal Ciril-Metodovo družbo.

Tajnik ljublj. N. D. O. tovariš Škerlj, pozdravlja vrliga tovariša Jakliča, s katerim sta se skupno borila v Trstu za pravice slovenskega delavstva. Nemalo zaslug za to, da je organizacija danes tako močna, ima poleg drugih ravno tov. Jaklič. Vse se bori proti nam, vse razene ene stranke in vendar se naše vrste množe. Treba je izobrazbe na narodno-socialni podlagi. Delavstvo naj Šiško narodno dvigne in ne bo se mu bati, da bi nastala drugo Kočevje.

Tov. Zadnik izvaja, da je vsak, kdor je bil kdaj soc. demokrat, bil zaslepljen. Za slovenskega delavca to ni prava organizacija, ker je socialna demokracija nastala v Nemcih, in ni internacionalna, kakor trdi, ker vemo, da je nemška socialna demokracija nemško narodna. Bebel sam je povedal jasno, da kadar bo v nevarnosti nemška narodnost, bo tudi on zgrabil za puško in pomagal svoji nemški domovini. Narodnost je naravna sila, ki se ne da izriniti iz sroca in s tem moramo računati. Naj se torej krepko razvija mlada organizacija in okrepi, da vam soc. demokratje ne bodo razbili nobenega shoda več. — Posesnik Seidel: „Saj bi ga tudi zadnjič ne bili, pa mene ni bilo doma!“ — (Veselosť).

Tov. Ribnikar je priporočal osobito, naj N. D. O. deluje v Šiški v narodnem oziru. Sulferajnsko šolo naj z razširjanjem narodne zavednosti postavi na kopno. Čuvajte in podučite mladino, ki naj bo naraščaj in opora N. D. O. Seveda pa je pred vsem slovenskemu delavcu treba preiskrbiti kruha. Za slučaj bolezni in brezposelnosti naj se ustanovi fond. Za Šiško je današnji dan zgodovinske važnosti, ko se ustanavlja N. D. O., ki bo preprečila, da bi Šiška postala drugo Kočevje. (Pritrdjevanje).

Tov. Škerlj: K prejšnjemu izvajanju imam pripomniti še, da bo

naša agitacija ofenzivna. Število članov moramo pritrziti do 1000. To nam ne bo ob vztrajni agitaciji težko, ker mi ne oktroiramo delavstvu ničesar, nego ga vselej vprašamo za mnenje in šele potem ukrepamo. Delavstvo nam bo rado zaupalo, ako bomo razvali tako in iskali povsod samo koristi svojih članov. Preko naših zemlja gre svetovni promet in mi ga lahko podčemo. V tem tiči velika naša moč. Zato krepko na delo. Ne smo kar mora, kar more to mož je storiti dolžan. Živim, tu smo, in računati morajo z nami.

Omenim naj še, da je med zborovanjem prišlo v dvorano lepo število mladeniškega naraščaja N. D. O. iz Ljubljane, ki jih je vse občinstvo presrečno pozdravilo.

Po nekaterih sklepnih izvajanjih je na to predsednik zaključil ta lepo uspešni shod N. D. O. Zahvalil se je vsemu občinstvu in govornikom, zlasti obema vrhoma tržaškima odposlancema z željo, da se vidimo še kdaj v tako lepi slogi kakor danes. Ker je podružnica zasnovana na zdravi podlagi, gojimo trdno nado, da pojde po začetni poti nevzdržno naprej, zastopajoč koristi delavstva in obenem braneč pravice naroda, danes še zatiranega, ki pa mu zlasti tudi s pomočjo O. D. O. želimo ustanoviti boljše bodočnost.

Vabilo

na

XLV. redni občni zbor „Slovenske Matice“

v ponedeljek, 26. aprila ob 8. zvečer v Ljubljani v menstni dvorani.

Vrsta razpravam:

1. Predsednikov odgovor. (Tema „Žrtva in poštrevovalnost“)

2. Letno poročilo tajnikovo za dobo od 15. maja 1908 do 20. aprila 1909

3. Poročilo blagajnikovo o računskem sklepu za l. 1908.*

4. Volitev treh računskih pregledovalcev [§ 9 a) društ. pravil].

5. Poročilo blagejnikovo o proračunu za l. 1909.

6. Dopolnilna volitev društvenega odbora.

Po § 12 a) 5 društvenih pravil izstopijo letos iz odbora gospodje: Finžgar Fran, Gangl Engelbert, Govekar Fran, vitez Grasselli Peter, dr. Lončar Dragotin, Milčinski Fran, dr. Murko Matija, Svetec Luka, Trstenjak Anton, ing. chem. Turk Jakob.

Poleg teh bo obtemnu zboru izvoliti namesto izstopivšega odbornika, gosp. ravnatelja Wiesthalerja Frana, še enega odbornika za dobo dveh let.

V odboru pa še ostanejo gg: dr. Detela Fran, Dimnik Jakob, dr. Gruden Josip, dr. Iličič Fran, Koblar Anton, dr. Kos Fran, Kostanjevec Josip, Maselj Fran, dr. Mohorič Fran, dr. Opeka Mihael, Orožen Fran, Perušek Rajko, Pintar Luka, Pleteršnik Maks, dr. Poljanec Leopold, dr. Požar Lovro, Schwentner Lavoslav, Seidl Ferdinand, Senekovič Andrej, dr. Sket Jakob, Sušnik Ivan, Škrbinc Silvester, dr. Šleibinger Janko, Šubic Ivan, dr. Tavčar Ivan, dr. Tomišek Josip, dr. Ušeničnik Aleš, dr. Zbašnik Fran in Zupančič Vilbald. Vsa 20 odbornikov mora praviloma bivati v Ljubljani, izstopivši smejo biti zopet voljeni.

Pri volitvah treh računskih presojevalcev in pri volitvi odbornikov se včetevajo tudi lastnoročno podpisani volilni listki nenavzočih društvenikov.

7. Posamezni nasveti.

V Ljubljani, 17. aprila 1909.

* Računski sklep in ostali računi so gg. društvenikom v pisarni na ogled in jim bodo pri obtemnu zboru samem tiskani na razpolago.

Septembrski dogodki pred sodiščem.

Ziga Vodusek.

Obtoženec pripoveduje, da je bil tedaj odvetniški koncipient pri dr. Schweitzerju. Opoldne je šel iz pisarne proti domu, med potoma pa se je sešel z g. Vojtšhom Widmayerjem in šel z njim na Sv. Jakoba trg gledat, kako je nekdo obesil na vrh stolpa cerkve sv. Jakoba črno zastavo. Nazajgre je videl, kako snemajo napisno desko pri Goetzlu, kar je pa Goetzl menda sam dal storiti. Odločno zanika, da bi komu grozil, ako ne sname table, ali da bi koga hujskal k temu. Očita se mu to za glavno trafiko, za Kordina, 25 krajaarski bazar, Poeka, Stadlerja, Kirbischa, Korziko, Jaxa itd. Posebno značilna je cela stvar pri Korziki, kamor je šel kot zastopnik svojega šefa, kate-rega klient je g. Korzika. Nasvetoval mu je blagohotno, da naj se obvaruje škode.

Predsednik ga vprašuje za vsako trgovino posebej.

Predsednik: Pri Terdini vam ni ugajala tista črna zastava.

Obtoženec: Ne vem, ali mi je ugajala ali ne. (Splošen smeh. Smeje se tudi drž. pravdnik.)

Odločno ugovarja, da bi komu preti, temveč je le z ozirom na nevarnost, da bi občinstvo v svoji razburjenosti ne poškodovalo napisov, prijazno opozarjal dotične lastnike, da naj morda sami ugrade želji občinstva. Z Windischerjem ni bil nič skupaj, mimo Kastnerja sploh ni šel, temveč po Židovski stezi. Kdo je pri Roži snel napis, ne ve. Z Rohrmannom nista nič bila skupaj tisti dan; Tratnikasplohnepozna. Odločno oporeka, da bi bil on voditelj pri celi stvari, ko sploh ni bil udeležen.

Leopold Tratnik.

Imel je tedaj počitnice, bil je na cesti. Na trgu je skupaj z Rohrmannom videl množico, pomikajočo se proti Staremu trgu. Ko pride množica mimo Hamanna, sta šla k Hamannu in tam je Rohrmann prijazno prošil Hamanna, da naj prelepi nemški napis, da bi se mu ne zgodila kaka škoda. Na željo Hamannovo sta se mu oba predstavila. Drugje ni bil in ni videl ničesar drugega. V glavni trafiki ni bil, za Kendov reflektor ne ve nič. Pri Hamannu je govoril Rohrmann, on je stal le poleg njega. Pri Hamannu sta bila okrog 2. popoldne.

Vladimir Rohrmann.

Šel je po kosilu s Tratnikom na sprehod po Mestnem trgu. Videla sta množico, ki je šla proti Staremu trgu. Ker sta tedaj, ko je množica že odšla, videla, da je pri Hamannu še nemški napis, je Rohrmann povabil Tratnika, da naj gre z njim k Hamannu, da opozori Hamanna, ki je v trgovski zvezi z očetom, da naj zakrije nemški napis, ker bi se mu sicer morda lahko zgodila po razburjeni množici kaka škoda. Hamann se je začudil, češ, »ieh bin ein Reichdeutscher«, ne storim nikomur nič žalega in imam gotovo 80% odjemalcev Slovencev. Ko sta hotela oditi, sta se mu predstavila na njegovo željo. V glavni trafiki ni bil, tudi pri Kordinu ne. V glavni trafiki sploh še nikdar ni bil. Pri Sešarkovi trafiki ni bil. Orehka sploh ne pozna. Z Žigo Voduškom ni bil skupaj in je sploh z njim morda komaj dvakrat govoril v celem svojem življenju. Niti videl ga ni tisti dan.

Arnošt Windischer.

Obtožnica mu očita, da je bil pri snemanju tabel pri Oehlerju, Hamannu, na Starem trgu pri Goetzlu, Terdini, Stadlerju in končno pri Kastnerju.

Šel je ob 12. h kosilu iz Urbančeve trgovine v Židovske ulice, po kosilu pa čez most domov na Stari trg. Mimogrede je videl pri Roži nekaj ljudi, pa se ni zmenil zanje. Prišedši na Stari trg je videl nabito polno občinstva in Goetzlovo tablo na cesti. Množica se je pomikala naprej in hotela, da Terdina sname črno zastavo, češ, da je to le hinavščina, če imajo Nemci izvešene črne zastave. Tu je priča Terdinov poslovodja, da je pomirjevalno vplival na množico, češ, da je rekel že sam, da bo snel zastavo, jo bo že snel, naj si ljudje sami ne napravljajo sitnosti. Sešel se je nato s kolegi ter šel na Mestni trg, kjer je videl, da pri Kendi neki orožnik vleče nekega fanta z lestve. Šel je do vodnjaka pred mestno hišo in potem nazaj v trgovino, ker je že bilo polu 2. Videl je, da pri Škoficu in Kordinu snemajo table, a sam ni bil nič udeležen. Govoril je edino pred Terdinom. Pred Stadlerjem in Recknaglom »Zum Schäferhut« ni ničesar storil.

Franc Miklavee.

Obdolžen je, da je Škofica prisilil, da je dal sneti napisno desko.

Šel je iz trgovine svojega očeta na Trg, videč mnogo ljudi teči skozi Stritarjeve ulice na Mestni trg. Videč, da nameravajo ljudje sneti ali poškodovati Škofičevo tablo, je šel k Škoficu v stanovanje. Ker je bil ta pri obedu, je prošil dekle, naj ga pokliče. Tu ga je potem v dobrem namenu, ker je v trgovski zvezi z očetom, opozoril, da naj morda rajši sam da sneti tablo, ker bi se mu sicer mogla storiti škoda. Škofie se mu je celo zahvalil za opozoritev, a ni imel ljudi, da bi tablo sneli. Potem je šel nazaj v domačo trgovino. Ne ve se spominjati, ali je grede mimo Kordina kaj rekel blagajničarki zaradi snetja table, ali ne.

Predsednik ga opozori, da je izpočetka vse tajil, in ga vpraša zakaj?

Obtoženec pravi, da je zato tajil, ker se je bal, da bi ga bili v tistem času, ako bi bil priznal kaj, najbrž takoj zaprli in bi bil moral sedeti par mesecev v preiskovalnem zaporu.

Dr. Neuperger: Če ste se bali, zakaj ste pa potem sploh tja šli?

(Dalje v prilogi).

Intermezzo s poročevalci.

Ker je predsednik na prošnjo našega poročevalca dovolil poroč. ljublj. slov. dnevnikov, da sedita na sicer porotniških sedežih, ne pa na prostoru, določenem sicer za poročevalce, ni bilo to najbrž všeč g. dr. Neupergerju. In ker je eden od zagovornikov nekaj vprašal »Slovenčevga« poročevalca, je čutil g. dr. Neuperger potrebo, znesti se nad poročevalci, češ, da se ne ponašajo dostojno. Predsednik mu je pritril in podelil poročevalcema ukor.

Josip Lotrič.

Obtožnica mu očita, da je bil sodelujoč pri snemanju tabel pri Stadlerju, Goetzlu, Kendi, Eberlu, in da je sicer pozivljaj ljudi, da naj snamejo table, kriče: »Tabla mora dol, ljudje in Nemci, vsi ven iz Ljubljane itd.«

Prišel je z dolajnske mitnice, kjer opravlja službo užitinskega preglednika, hoteč k obedu, na Stari trg. Zašel je med množico, ki ga je vlekla s seboj naprej. Bil je pač pred omenjenimi trgovinami, a storil ni ničesar in tudi ne kričal. Bil pa je nekoliko opit. Goetzlovi pa so jezni nanj zaradi psa.

Fran Požgaj.

Okrivljen je, da je zahteval od natakarike gostilne »zur Sternwart« na Sv. Jakoba trgu, da se mora odstraniti nemški napis.

Prišel je prejšnji dan pozno po moči oziroma že proti jutru v Ljubljano in se čutil, ko je videl, da je ljubljana naenkrat postala slovenska. Zjutraj je videl, da je tudi pri njegovi brivnici preplepljen nemški »Friseur«, kar so storili pomočniki. Videč to, je šel tudi v omenjeno gostilno, kjer je reden gost in rekel gostilničarki, in pa natakari, da naj da poskriti nemški napis, da bo povsod enako. Sneti se napis itak ne da, ker je kamenita ploča vzdana. Odločno ugovarja, da bi grozil.

Rudolf Est.

Obtožnica pravi, da je dne 21. septembra dopoldne prišel v Kleinmayerjevo trgovino in zahteval odstranjenega onega »von«.

Izjavlja, da še nikdar ni prestopil praga Kleinmayerjeve trgovine, tudi kot gimnazijec ne. Kleinmayerjev uslužbenec Rolf ga je sicer pri konfrontaciji prvič označil kot tistega, ki je bil v trgovini, pa se je takoj popravil, da je bil le tak, s tako brat, da lahko bil on. V resnici pa je bil obtoženec prejšnji dan s kolesom na Turjaku. Nazaj grede je padel s kolesom in se pobil. Drugi dan je po deveti uri šel od doma močno šepajoč in vodeč kolo seboj na Dunajsko cesto, kjer je oddal kolo pri Camerniku in potem šel v pisarno dr. Hribarjevo. Rolf ga je »spoznal« šele teden dni pozneje, ko je šel s Savanškovo čepico na glavi mimo kazne. Rolf bi bil moral vedeti, da je imel kolo seboj in da je močno šepal, o čemer pa nič ne ve povedati. Pri snemanju tabel sploh ni bil nič udeležen.

Predlogi na zaslišanje prič.

Dr. Švigelj predlaga v Voduškovelem slučaju pred vsem zaslišanjem Ludovika Špica in Alojzija Korziko, ki bodeta potrdila, da je res le blagotno opozarjal na morebitno škodo, in Vojteta Widmayerja, s katerim je bil v družbi in ki bo izpričal, da obtoženec ni bil udeležen pri snemanju tabel. Za Rohrmannov slučaj predlaga kot pričo očeta Viktorja Rohrmanna, kateremu je Hamann sam pravil, da je dobil vtis, da mu more obtoženec le dobro svetovati. Za Windischerja pa kot priče Alfonza Sudeca, Frana Kramarja in Jurija Malnerja, s katerim je bil Windischer tačas v družbi.

Dr. Tomišek predlaga v Tratnikovem slučaju zaslišanje staršev Alojzija in Leopolda Tratnika. Mati bo izpričala, da je obtoženec kakor povedal doma celi dogodek, kakor pred sodiščem in da je šel okrog od doma, oče pa, da je govoril s Hamannom, ki mu je enako povedal, kakor Rohrmannu. Tratnik in Hamann sta bila tudi v trgovskih zvezah. Da obtoženec ni poznal obtoženega Voduška, izpričuje oče, kateremu je drastično rekel Vodušek, ko mu je Tratnik oče pokazal sliko: »Pri moj duš, da ga danes prvič vidim.«

Dr. Novak predlaga zaslišanje Podražjeve sestre Ane in gostilničarke Marije Ravnik. Prva bo dokazala, da je Podraž res šel pozno popoldne prišel v Ljubljano, druga pa, da je govoril z njo, ne pa z natakari.

Dr. Hribar za Esta pošilja pisмено vloženega predloga na zaslišanje prič, ki bodo dokazale, kdaj odaja obtoženec od doma, in povabilo petih ali šestih gospodov, ki so zelo podobni obtožencu.

Predsednik naznani, da je informativna zbornica odklonila te predloge.

Dr. Hribar si pridrži ničnost pritožbo in ponovi predloge.

Dr. Švigelj predlaga na dodatno zaslišanje ge. Roze Rohrman-

nove, ki bo izpovedala, da obtoženi Rohrmann ni šel dopoldne od doma, temveč šele proti dvem, da torej ni mogel biti v kakem dogovoru z drugimi.

Državni pravdnik.

Dr. Neuperger nima proti drugim predlogom nič, pač pa ugovarja zadnjemu dr. Švigljevu predlogu, češ, da je to irelevantno, ali je bil Rohrmann dopoldne doma ali ne. Popoldne je bil na Mestnem trgu.

Predlaga v dokaz, da Vladimir Rohrmann ni bil tako dobrega mnenja, temveč da je jako sovražan zoper nemščino, rekvizicijo tusednega akta U VIII 800/13, iz katerega je razvidno, da je kot priča zaslišan vedno govoril o »blazeni nemščini«, dokler ga ni sodnik ustavil.

Pošten odgovor.

Dr. Švigelj se naravnost čudi, kako da odklanja drž. pravdnik predlog na zaslišanje obtoženčeve matere.

Obtožnica trdi, da je bil obtoženec v zvezi z vsemi drugimi. Predlagana priča bo dokazala, da dopoldne ni bil od doma, da torej ni mogel biti v zvezi z drugimi. Sicer ima državni pravdnik svojo pravico pa tudi svojo dolžnost, je po svojem stanu naravnost poklican v to, da spravi na dan vse, ne samo kar je proti obtožencu, temveč tudi, kar je za obtoženca. Se bolj se pa čudi, da je postavil državni pravdnik tak predlog, da naj se rekvirira akt zaradi »blazene nemščine«. Če bo šlo tako naprej, naj se pa državni pravdnik še spravi na zagovornike, ki tudi tupatam rabijo enak izraz. Naj se postopa s slovenskimi obtoženci ravno tako, kakor z nemškimi. Današnji obtoženec ni rabil izraza »deutsche Hunde«. Nemški obtoženec bi se pač slabo zahvalil državnemu pravdniku, ako bi ta zahteval proti njemu kot dokaz to, če je obtoženec od kakih drugih priliki rabil izraz »windische Hunde«, kar se med Nemci večkrat sliši: Hamann je sam potrdil, da je obtoženec naredil nanj dober vtis. Če bo državni pravdnik nastopal tako, se bo še večkrat nudila prilika, da na tak način stopita z zagovornikom skupaj.

Dr. Neuperger (posmehljivo): Kako bomo stopili skupaj! Obravnava se na to prekine in nadaljuje popoldne ob štirih.

Dr. Neuperger predlaga, da naj se izloči Sušnikova zadeva, ker se je med tem doglano, da se je Sušnik pri neki bavi — hitro popravi — stavbi težko poškodoval in leži v bolnišnici.

Albin Orehek.

Obtožnica mu očita, da se je udeležil snemanja Goldsteinove napisne deske.

Prišel je od doma s Turjaškega trga preko mosta do Goldsteinove trgovine ravno tedaj, ko sta govorila z Goldsteinom dva neznana gospoda, ki sta mu svetovala, da naj sname nemški napis. Obtoženec je znan z Goldsteinom in mu je slovenske besede onih dveh gospodov le prestavil v nemščino. Goldstein je nato pripomnil, da je nalašč zato prišel, da sam sname tablo. Šel je nato sam po ključavničarja Rebeka, ki je poslal dva dečka, katere sta tablo snela. Goldstein je nato sam pomagal vreči desko v Ljubljano. Obtoženec je šel nato skazi Zvezdo, hoteč v kavarno Evropo. Stopil je mimogrede v Češarkovo trafiko. Tu je ga. Češarkova naprosila, naj ji pomaga sneti dvojezični napis, kar je tudi storil. Med tem se je pripeljal mimo orožniški ritmoter in osorno zahteval, da se mora napis dejati nazaj. Ga. Češarkova ni nič rekla nato in obtoženec je tudi molčal. Pri Lasniku obtoženec ni bil. Langer pa sploh ni imel tedaj nikakega napisa. Pri Kastnerju ni bil udeležen.

Dr. Pegan predlaga zato dokaz po pričah Milku Krapežu, Mariji Podkrajskovi in g. Moskovčevu.

Državni pravdnik se protivi temu dokazu, češ, saj se obtoženec ne očita soudeležbe pri Kastnerju, nakar mu dr. Pegan ostro odgovarja, da so glasom obtoženčeve vsi obtoženci obdolženi hudodelstva označenega pod točko I. obtožbe, v kateri se tudi navaja trdka Kastner. Zato mora biti dovoljen ponujeni dokaz, ali pa naj se izpremeni obtožnica.

Dr. Neuperger pravi, da so vsi obtoženci skrivni, ker so bili dogovorjeni, da se pa vsak obtoženec ne krivi vseh posameznih činov, zato ponujeni dokaz ni potreben.

Josip Bukovnik.

Obdolžen je, da je pomagal snemati Kastnerjev napis.

Stanuje v Wolfvih ulicah in je šel po obedu iz stanovanja proti Blasnikovi tiskarni, kjer je bil učenec. Videl je stati poslovodjo Kastnerjeve trgovine Elberta pred Kirbischem. Videl je množico, ki se je zbrala pod Kastnerjevo trgovino in vpila »tablo dol!« Obstal je na vogalu in tedaj mu je rekel neki neznan gospod, da naj bi prinesel odkod kako lestvo. Šel je zato na Moretovo dvorišče in prinesel lestvo, katero je pustil ob vo-

galu deželnega dvorca. Drugi so potem vzeli lestvo in jo pristavili. Videl je še, da so sneli napis, potem pa je odšel v tiskarno, ker je bilo že polu 2. O snemanju drugih tabel ne ve nič, tudi ni kričal »živio«, ko je tabla padla na tla.

Dr. Kokalj: Ali ni bil to kak Kastnerjev uslužbenec, ki vam je rekel, da prinesite lestvo?

Obtoženec: Ne!

Ciril Kranjc.

Obtoženec je učenec pri ključavničarskem mojstru Rebeku in je obtožen, da je snel in razbil reflektor pri Kendi in bil soudeležen pri snemanju Kastnerjevega napisa.

Poslal ga je mojster vsled naročila h Kendi s souboženim Faturjem vred, da snemata napisno desko. Že prej pa je bil tam drug Rebekov učenec in dva pomočnika. Prišedši h Kendi, je držal pomočniku lestvo. Ker pravi predsednik, da bo prišla priča, ki bo dokazala, da je obtoženec snel in razbil reflektor, pravi obtoženec, da je moral to biti kdo drug. Bil je tedaj v delavni obleki, zamazan in črn, kakor vsi taki učenci. Reflektorja tedaj že ni bilo več. Ko sta bila gotovo pri Kendi, sta šla domov, od tam pa h Kuncu v Židovske ulice, kjer sta zopet po naročilu snemala napisne deske ves čas, ko je občinstvo pri Kastnerju snemalo tablo. Ko so orožniki potem razpodeli občinstvo, mu je kavarnar Krapež rekel, da naj prinese lestvo od Kastnerja. Šel je po lestvo in jo položil po onih stopnjicah ob kavarni, za kar mu je dal Krapež 20 v.

Predsednik: Jutri naj pridejo vsi obtoženci v tistih oblekah, kakor so bili tedaj oblečeni. (Smeh.) Tu ni gledališka predstava. Kdor ne da miru, naj gre rajši ven!

Dr. Kokalj predlaga kot pričo, da je obtoženec snemal tablo pri Kendi z dovoljenjem gospodarja, hišnika Pavčiča, da pri Kastnerju ni bil nič udeležen, pa go. Marijo Kunčevu in Josipa Sršena.

Frane Fatur.

Izpove, da sta po mojstrovem naročilu šla najprej h Kuncu snemat nemški napis, od tam pa h Kendi, noseč vsak svojo lestvo. Pri Kendi je bil že prej drug Rebekov pomočnik in snel dve tabli. Ko sta prišla obtoženec in Kranjc h Kendi, reflektorja že ni bilo več. Za Kastnerja ne se nič, ker je moral paziti pri snemanju Kunčevih tabel, da se ne zgodi kaka nesdeča, kajti tedaj so pri Kastnerju snemali tablo, je držal v rokah 50 kg težki Kunčev napis. Pozneje je Krapež rekel, da bi šel kdo po njegovo lestvo, ki je ležala pred Kastnerjem. Šel je ponjo Kranjc in zato dobil 20 vinarjev. Krapež je stal na vogalu. Obtoženec ga ni slišal vpiti.

Frane Krapež.

Obtožen je, da je hujskal ljudi, da naj snamejo Kastnerjev napis in da je zato posodil svojo lestvo.

Obtoženec je do kakih 1/2 ali 3/4 igral v družbi treh svojih gostov biljard. Tu je prišel nekdo povedat v kavarno, da po Židovskih ulicah snemajo table. Pred Kastnerjem se je zbrala večja množica. Fantje so se stegovali, pa niso mogli doseči deske. Obtoženec je opazoval to stoječ ob vogalu kavarne. Ker pa je videl Kastnerjevega komija stati na oni strani, je stopil k njemu ter mu rekel, da bi bilo dobro, da gre po gospoda, ker se lahko zgodi škoda, ako se tabla zlomi. Naj bi jo morebiti rajši sam dal sneti. Komij pa mu je odgovoril: »Pa mu pojdite vi povedati!« Obtoženec ni hotel storiti tega, češ, če domaćih ljudi ne briga to, gotovo briga totemmanjnega, in je šel nazaj pred kavarno. Med tem se je pripeljal župan Hribar, kateremu je povedal, kaj se godi. Župan je stopil z voza in pomiril ljudi, potem pa stopil v kavarno k telefonu. Z njim je šel tudi obtoženec. Iz kavarne potem je videl, kako sta dva majhna fantiča nesla Kastnerjevo desko proti Ljubljani. Pristopil pa je k njima nekdo in priložil enemu zausnicio, nakar sta desko spustila na tla. Desko sta prijela dva še manjša dečka in jo nesla naprej. Ker je obtoženec videl, da je lestva, ki so jo rabili pred Kastnerjem, njegova, je šel iz kavarne ter naprosil obtoženega Kranjca, da gre ponjo, za kar mu je dal 20 v. Kranjc in Fatur sta bila ves čas zaposlena pri Kuncu, ko so snemali Kastnerjev napis. Obtoženec ni nikogar hujskal.

Dr. Švigelj predlaga kot priče gg., ki so igrali s Krapežem biljard: Schwentnerja, Šulgaja in Krvariča. Da pa ni hujskal in kričal pa gg.: Iv. Mejača, Frana Breskvarja, Mirka Domicelja, Avgusta Peruzzijsa, Josipa Koricega, Ivana Mlinarja, Leopolda Verzaka, Slavojca Lebarja, Josipa Miklavčiča, Slavka Cepudra in Ivana Šego, veleposelnika v Sodraščici, ki so se na poziv v »Slov. Narodu« sami oglasili, da hočejo pričati o tem, da Krapež, ki je bil v njihovi neposredni bližini, ni nikogar hujskal niti kričal.

Glede na vrednost table, katero ceni lastnik na 60 K, dasiravno je že

silno stara, gotovo 80 let, pa predlaga kot izvedenca Filipa Pristova in Franca Lipuša.

Dr. Kokalj se pridruži temu predlogu za Kranjca in Faturja.

Predsednik ukrene z ozirom nato, da je obtoženi Štrus ne navzoč, da morajo biti odslej vsi obtoženci ves čas obravnav navzoči.

Anton Meglič.

Obtožen je, da je pri Lassniku zahteval odstranitev nemških reklamnih tabel in sicer ob 11. dopoldne.

Obtoženec je bil po nedolžnem aretiran. Na sodišču je bil izpuščen ob 11. uri 30 minut in je šel po Miklošičevi cesti hoteč domov na Poljane. Srečal je svojega gospodarja Alojzija Robiča, kateri ga je že iskal na magistratu in potem sta šla skupaj domov. Pri Lassniku ni mogel ob 11. uri trgati reklamnih tabel, ko je bil na sodišču izpuščen šele pol ure pozneje.

Senzacija. — Površnost preiskave.

Obtoženec je opozoril nato preiskovalnega sodnika dr. vit. Laschana, in ga prosil, da naj zasliši c. kr. okrajnega sodnika Bulovca in c. kr. avskultanta Kondo, ki bodeta izpričala, da je bil izpuščen po izgotovljenem zapisniku šele ob 11. uri 30 minut. Ali preiskovalni sodnik tej prošnji ni ugodil.

Dr. Novak poudarja, da je bil obtoženec po nedolžnem zaprt dne 21. septembra, nakar je bil izpuščen. Dolžnost preiskovalnega sodnika bi bila, rekvirirati dotične spise, ravno tako pa tudi dolžnost državnega pravdnika, ali to se ni storilo! Predlaga, da se kot priči zaslišita c. kr. sodnik Bulovec in c. kr. avskultant Kenda, da je bil obtoženec izpuščen ob 11. uri 30 minut iz zapore in rekvirira dotični akt. »Odločno pa moram grajati površnost te preiskave!« (Klici med zagovorniki: »To je značilno za celo stvar!«)

Obtoženec se pripomni, da ga je zunaj pred vrati sodnika Bulovca čakal paznik in da ni bil več odveden v zapor, temveč je odšel naravnost domov.

Ko je dr. Novak konstatiral to površnost preiskave, se je polastilo tveliko razburjenje ne samo zagovornikov in predsedstva, temveč prav posebno še g. državnega pravdnika ki pa se je tekotom razprave še povečalo, kajti dotični akt je nekam izginil, da se ne ve zanj.

Dr. Neuperger nima nič proti zagovornikovemu predlogu.

Josip Štrus.

Obtožen je, da je prišel k Lassniku in zahteval, da odstranijo nemške napise.

Zagovarja se, da mu je dal neki neznan gospod, ko je stal na Marijinem trgu — obtoženec je postrešček — 40 v. da naj gre k Lassniku in pove, da naj snamejo nemške napise, ker sicer jih bodo drugi. Šel je tja in povedal to. Drugače ni storil nič.

Predsednik: Kaj pa, če bi vam kdo naročil: pojdite in ubijte koga?

Obtoženec: To je pa druga stvar.

Dr. Novak predlaga dokaz, da je obtoženec res postrešček in ima svoje stojišče odkazano na Marijinem trgu.

Dr. Neuperger nekako posmehljivo poudarjal, da ni treba tega dokaza, da mu to itak verjame, da pa stvar nima nikake važnosti. Nazadnje se zgodi tudi to lahko, da ga prihodnjih kdo pošlje krast.

Dr. Novak umakne svoj predlog.

Danilo Cerar.

Obtožen je, da je bil soudeležen pri snemanju Kastnerjeve table in da je orožnikom klical »abeng«.

Šel je po obedu na sprehod in potem prišel po Kongresnem trgu do Kastnerja, kjer je bila zbrana večja množica. Ko je stal ob Kastnerjevem voglu, mu je neki neznanec porinil v roko odtrgano reklamno tablico. Ker ni vedel, zakaj bi jo držal v roki, jo je storišvi nekaj korakov, vrgel v Ljubljano. Sam ni odtrgal nič in tudi ni pomagal velike table sneti v Ljubljano. Stal je pri ograji pred Kunčevu trgovino. Orožnikom ni klical »abeng«.

Obtoženi Krapež potrdi, da ni slišal klicati obtoženca »abeng«, sploh tega klica ni nihče čul.

Dr. Neuperger: Ali je bilo tako kričanje? To je res čudno, da nihče ni slišal.

Izmed zagovornikov: Ali so zandarji vpili?

Obtoženi Krapež pove, da je videl iz kavarne, kako sta Kastnerjevo desko nesla dva najprej fantiča, vo desko nesla najprej dva fantiča, 8 let.

Dr. Švigelj: No, bolj ta mal pogreb je biv!

Dr. Novak predlaga, da naj v svrhu ugotovitve vrednosti table predloži Kastner svoje knjige, v katerih bi moral imeti kot soliden trgovec zabeleženo tudi vrednost te table. Tabla pravzaprav nima vred-

nosti, kaj pri inventarju se mora vsako leto nekaj odpisati na račun obrabe in po tolikih letih vendar ne ostane nič več.

Ker državni pravdnik splošno ugovarja, ga dr. Novak odločno zavrne, da ima pravico predlagati dokaz na ugotovitev vrednosti za vsakega obtoženca posebej, ki je okrivljen istega čina z drugim. G. državni pravdnik bo že dovolil, da tudi zagovornik razume predpise kazenskopravnega postopanja!

Ludovik Lovšin.

Obdolžen je, da je strgal z zida napis pri Mahru.

Tisti dan popoldne ni delal, pač pa s svojim tovarišem Škofom nekoliko popival. Slišala sta, da je »prišlo od magistrata«, da naj se odstranijo nemški napisi. Zato sta šla po lestvo, klavir in klanfo ter šla k Mahru. Obtoženec je šel najprej vprašat Mahra, pa mu je dekla rekla, da ga ni doma. Potem je zlezal na lestvo in odtrgal vse erke.

Predsednik: Ali ste erke spuščali na tla?

Obtoženec: Seveda, saj jih ne morem držati v zraku.

Zraven je stal ves čas stražnik in gledal. Ko sta končala, sta erke pobrala in jih zapeljala na Mahrovo dvorišče, ko je bilo vse končano, ju je stražnik zapisal.

Dr. Neuperger: Kdo vam je pa plačal pijačo? Saj ste danes prišli k državnemu pravdniku in rekli, da bodete vse povedali po pravici?

Obtoženec: Saj je res, da sem to rekel. Nekdo je plačal, pa sem bil pijan, in ne vem, kdo je bil.

Dr. Pegan odločno protestira proti takemu izpraševanju, ter pojasni, da ne bi se končno morda celo stražnika dolžilo sokrivde, da je pač stražnik mislil, da jima je Mahr ukazal, da naj erke odtrgata, ona dva sta pa bila še bolj utrjena v svojem prepričanju, da smeta odstraniti napis, ker je stražnik stal zraven in nič rekel.

France Škof.

Pila sta, pa je Lovšin rekel, naj mu gre pomagat, da odstranita napis. Lestvo je prinesel iz »Katoliške tiskarne« in jo potem držal. Ko sta bila gotova, je šel domov. Bil je toliko pijan, da se ne spominja ničesar drugega.

Dr. Pegan predlaga zaslišanje Mahra samega, ki je cel prizor opazoval, pa ni nič ugovarjal.

Dr. Neuperger se popolnoma strinja s predlogom.

Dr. Neuperger: Ali je bilo več ljudi zraven?

Lovšin: Ne vem, sem bil vinen.

Škof: Zdi se mi, da jih je bilo, pa ne vem gotovo.

Viljem Leben. — Valentin Lucin.

Obdolžena sta, da sta hotela pri trgovcu Langu na Martinovi cesti z grožnjo izsiliti odstranitev nemškega napisa.

Izvedela sta po Lebnovem očetu, dasopu mestu odstranjeni vsi nemški napisi, in neki mitničar jima je rekel, da naj gresta k Langu in tam povesta, da naj sam odstrani nemški napis. Šla sta tja in povedala, da naj morda sami odstranijo napis, ker bi se mu sicer morda lahko zgodila kak škoda. Ugovarjata, da bi bila pretita.

Dr. Kokalj: Ali je bil še kdo zraven.

Obtoženi Leben: Neki majhen fant, ki ni pri pravi pameti.

Dr. Kokalj: Aha! Zato ga ni tukaj!

Dr. Neuperger obtožencu Lucinu: Kdo pa je tisti mitničar? Zagovorniki: »Ne povedati! Saj niste dolžni to povedati!« Odločno protestirajo proti takemu načinu preiskavanja.

Dr. Neuperger: Saj imam pravico vprašati.

Odgovor: Da, pa ne tu v sodni dvorani!

Obtoženec: Saj bi tudi sam ne povedal.

Dr. Pegan predlaga zaslišanje Lebnovega očeta.

Državni pravdnik ugovarja temu predlogu, češ, da za pojasnitev zadeve ni potreben.

Ali smo v Zagrebu?

Dr. Pegan odločno zahteva, da naj se več ne dogajajo take stvari, kakor v zadevi Lovšinovi, ko se je izrazil privatni razgovor proti obtožencu!

V informacijo navedemo, da je obtoženi Lovšin dopoldne privatno govoril s svojim sorodnikom pri državnem pravdniku in se tam izrazil, češ, da bo priznal vse in tudi povedal tistega, ki mu je plačal.

Zagovornika dr. Hribar in dr. Kokalj: Z imenom na dan.

Dr. Pegan: Lovšin je govoril s svojim bratrancom substitutom državnega pravdnika dr. Pajničem! Razburjenje in upravičeno ogorčenje, ki je nastalo po teh besedah med zagovornikom in poslušajočim občinstvom, si je pač lahko raztolmačiti po vsem tem. Accurti, hm?

Predlogi.

Dr. Švigelj predlaga v Voduškovi zadevi zaslišanje Avgusta Belleta, dr. Novak pa za Cerarja, Milka Ferjančiča, Josipa Klopčiča, Josipa Drenovca in Alojzija Kunca.

Dr. Pegan: Kdo je ocenil poškodbe pri Mahru na silno svoto 240 kron?

Predsednik: Lastnik sam.

Dr. Pegan predlaga, naj se zasliši kot izvedenec g. Rebek. Črke niso bile vredne niti 50 kron, ker so bile silno stare.

Dr. Neuperger je proti Rebeku, češ da je sam sumljiv.

Dr. Pegan predlaga kleparja Lenčka.

Dr. Neuperger: Naj sodišče določi izvedenca.

Predsednik določi 5 minut premora, ki pa je trajal cele pol ure, vsled česar predlaga dr. Švigelj prekinjenje razprave.

Predlogu se ugodi.

Senat je sprejel vse predloge zagovornikov razen onega na povabilo ge. Rohrmannove, potem priče predlaganih za Esta. Zavrnili se je tudi predlog drž. pravdnika na rekvizicijo akta o »blaženim nemščini«. Zavrnili so se priče Moskovič, Krapež Milko, Podkrajškova in Krvarič. Za Krapeža se povabijo Schwentner, Sulgaj, Mejač, Breskvar, Koricki, Miklavčič in Cepuder. Odklonila sta se tudi Mahr in Leben.

Za izvedenca v Kastnerjevi zadevi se določita Jakob Petrin in Filip Pristov, potem pa Josip Weibel in Alojzij Lenček.

Kje so akti?

Predsednik pove, da so akti o Megliču pri državnem pravdniku, dr. Neuperger pa trdi, da so pri deželni sodišču. Kje so torej ti važni akti?

Obnavlja se prekine nato ob 7. zvečer.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 20. aprila.

— **Izredna nujna seja ljubljanskega občinskega sveta.** Predseduje župan Hribar, vlado zastopa vladni svetnik Kremenšek. Župan odpravi sejo, konstatirajo sklepčnost ter imenuje za overovatelja zapisnika obč. svetnika Berganta in Pavška. Nato prebriše dopis obč. svetnika Ivana Plantana, ki naznanja, da je po nujnih uradnih poslih zadržan predsedovati volilni komisiji za prvi oddelek II. volilnega razreda pri volitvah dne 21. aprila. Župan predlaga na njegovo mesto obč. svetnika Likozarja. — Sprejeto. Ker je s tem dnevnim red izčrpan, zaključijo župan sejo.

— **Volitve delegatov in namestnikov za občni zbor deželne urada splošnega pokojninskega zavoda za namestnice v Trstu** se bodo vršile v nedeljo, 16. maja 1909, od 8. ure zjutraj do 2. ure popoldne v sejni dvorani deželne urada v Trstu, Via della Caserma št. 4, II. nadstropje. V teh prostorih bo tudi volilni imenik na vpogled udeležencem od 16. aprila naprej vsak dan od 8. ure zjutraj do 3. ure popoldne, izvenredno v praznike. Slučajne reklamacije sprejema komisija pri deželni uradu do prvega maja t. l. Aktivno volilno pravico imajo vsi delodajalci in delojemalci, ki so zavarovani pri deželni uradu, pasivno pa samopravni člani pokojninskega pokojninskega zavoda. Vsa volilec ima en glas. Voliti se sme samo z uradnimi glasovnicami, z zelenimi za delodajalce in z belimi za namestnice. Glasovnice izda volilna komisija in jih pošlje tudi za namestnice delodajalcem, kateri jih morajo v smislu § 41. poslovnega reda vročiti nemudoma svojim uslužbencom. One glasovnice, katerih ni bilo mogoče dostaviti, se morajo vrniti volilni komisiji; te glasovnice pa lahko zahteva volilec od imenovane komisije, ako se legitimira. Duplikate poškodovanih ali izgubljenih glasovnic izdaja tudi volilna komisija; volilci, kateri ne dobe glasovnice, jo lahko zahtevajo takisto od volilne komisije. Na vsako glasovnico se mora napisati toliko imen, kolikor delegatov je treba izvoliti v dotičnem volilnem razredu. Glasovnico izroči volilec osebno volilni komisiji na dan in ob času, ki je določen za volitve, ali pa jo pošlje komisiji frankirano po pošti tako, da dospe ob času glasovanja. Število delegatov, katero se ima izvoliti, je razdeljeno sledeče: po 3 v kategoriji delodajalcev in delojemalcev veleindustrije in obrti (B), po 3 v kategoriji trgovine in prometa (C), po 3 v kategoriji prostih poklicev, kmetijstva in gozdarstva (D & A). Smatralo se bode namestnikom delegatov one kandidate, ki dobe za izvoljenimi delegati največ glasov.

— **Ljubljanske občinske volitve.** Klerikalci se skomina po Ljubljani. Skoro dvajset let se že peha, da bi zavzeli obč. svet, a kadar so že poskusili svojo srečo, vselej so bili po notah tepeni. Tudi letos so name-

ravali naskočiti obč. svet in pri volitvah postaviti svoje kandidate. Klerikalci nemškutarji so se že pripravljali, da pojdejo klerikalci na pomoč in klerikalci sami so že prav pridno pobirali pooblastila pri volilnih. Toda naposled so vendar vrhli puško v koruzo, spoznali so, da ni zanje prav nič upanja na kak uspeh in da bi žalostno pogoreli. Dočim so socialni demokrati, dasi so vedeli, da bodo propadli, vendar pogumno postavili svoje kandidate, so klerikalci še tega niso upali storiti, še na dan si niso upali priti. Res, škoda — kajti če bi bili klerikalci postavili svoje kandidate, bi bilo završalo po Ljubljani in imeli bi krasen volilni boj in lepo zmago bi bili izvojevali nad klerikalci. »Slovenec« skuša klavarno vlogo ki so jo igrali klerikalci, prikriti s tem, da zabavlja na vse mogoče načine in da dela dovtipa, primerne inteligenci Soltatuga Pepeta s Kudeluga. Naj ima vsaj to tolažbo v teh hudih urah, so se zaveda, da se mu vse samo posmehuje. V svoji jezi že več ne ve kaj piše in proglašja spodobne ljubljanske gostilne za beznice. A dovolil si je »Slovenec« tudi nekaj, kar ne sme ostati brez odgovora. Kakor znano in dognano, so klerikalci pri volitvah v trgovsko in obrtniško zbornico sleparili in je Kregar oddal za mrtvega dež. poslance Lavrenčiča glasovnico. To je dognano in doka zano. Ta razkrinkana sleparija boli klerikalce in radi bi narodno napredni stranki obesili kaj podobnega. »Slovenec« trdi včeraj: »Neki liberalni v lilec je volil s pooblastilom danes ob sedmi uri zjutraj umrle matere obč. svetnika Berganta.« Pa »Slovenec« trditve je nesramna laž. Umrla gospa Bergantova sploh ni bila volilka, ni mogla dati nobenega pooblastila in nihče ni mogel zanjo voliti, ker je sploh ni v volilnem imeniku. Vsa volilna komisija je priča, da se je »Slovenec« čisto navadno zlagal. Ta njegova laž na stroške obdespoštovane žene, ki se leži na mrtvaškem odru, in ki je mnogim sedanjih duhovnikov in drugih klerikalcev brezplačno dajala hrano, ko so hodili še v šolo, je taka grobija, da je ostudnejše ni zlepa dobiti.

— **Zopet eden.** Z imenovanjem dr. Hoehenburgerja za ministra pravosodja, so se začeli zlati časi za p. n. Nemce in nemškutarje okrog graškega nadsodišča. Bivši graški odvetnik dr. Hoehenburger ni kot minister pozabil na svoje graške prijatelje v sodni službi. Zadnjič je kar tri naprej spravil in zdaj zopet enega. Sodni nad svetnik Pewetz, ki je kot zagrozen nemškonaacionalni strankar v najslabšem spominu po Spodnjem Štajerskem, koder je služboval, je poklican na službovanje k najvišjemu sodišču na Dunaj, kjer postane v kratkem dvorni svetnik.

— **Šolski pouk na ljubljanskih gimnazijah.** Piše se nam: Proti do sedanji navadi bojevo vpeljati v polnem času mesto popoldanskega pouka peturni dopoldanski pouk tolikrat na teden, da se številni učni ur zopet zjednači. Dasi je to na realki že uvedeno in se je pri konferenci učiteljskega zbora I. drž. gimnazije tej polovici izrekla za to, vendar naj bi deželni šolski svet premislil, predno bi se morda tudi on pridružil tudi želji po peturnem nepretrganem pouku, da je duševni in telesni napor v tem slučaju ravno tako velik, kot sedeti popoldne v razbeljenem zraku šolskih sob. Že sedaj se opaža poje-manje duševne svežosti in moči slediti pouku s potrebno intenzivnostjo v tretji, še bolj pa v četrti učni uri; da bi bil duševni dobiček pete učne ure že naravnost enak ničli, se mora uvideti, ne glede na to, da tudi peturno sedenje vpliva zelo slabo na organizem. One pavze v zaduhlih sobah ali prašnem šolskem vrtnu ne izboljšajo na stvari ničesar. In kako bodo profesorji prenašali peturne duševne napore in glasno predavanje, jim lahko razlože oni kolegi z realke, ki poučujejo nepretrgano po pet ur. Da se ne zavzemamo za popoldanski pouk v vročini, je umevno iz higijeničnih in človeških ozirov, a enemu in drugemu se izognemo, če se šolski pouk ne zaključijo, kot navadno že z julijem, ampak traja do 15. julija, kot predpisano, zato pa se uveljavijo prepotrebne vročinske počitnice. Tako se izognemo mučenju dijakov ob vročini in jim ohranimo potrebno duševno dispozicijo za uspešen pouk. Naj bi se oziralo na ta nasvet, ki je brez težav izvedljiv, mnenje večine in najboljše.

— **Krivično aretirani.** V soboto je »Slovenec« z očitnim veseljem in vidno škodoželjnostjo poročal, da so v St. Vidu aretirali dva fanta, češ, da sta pobila okna pri škofovih zavodih. Poročilo je dostavilo, da vsled tega najbrže ne bo dramatične predstave »Sokolove«. Aretirana fanta so že izpustili, ker se je izkazala njihova popolna nedolžnost, pa morda bodo zdaj koga drugega dali v Ljubljano, tistega, ki je dva poštna fanta lažljivo denunciral, kajti stvar pride sedaj gotovo pred sodišče pa v drugi

obliki, kakor je pričakovala Klanfarjeva garda.

— **Nemškarski volilni manover.** Iz Šoštanja se nam poroča: Hans Woschnagur je naredilo veliko preglavico, ker je slovensko časopisje objavilo, kako se je mož izrazil o obrtnikih. Rekel je Woschnagur, da so obrtniki paraziti na telesu kapitalizma. Če bi mu sedaj odgovorili obrtniki na to njegovo ljubeznivost s tem, da ga ne volijo, potem bi Muki pri volitvah prav pošteno propadel. Zatorej pridobiti si obrtnike! Sedaj leta od črevljarija do črevljarija in jim prigovarja, naj pristopijo kot delničarji k črevljarski tovarni, katero bode osnoval on za črevljarije, jim pripomogel s svojim vplivom do kredita, s tem do blagostanja — vse zgolj iz ljubezni do obrtnikov. Da, Muki, verjel bi ti, kdor te ne pozna, tako pa smo uverjeni, da je to počenjanje le agitacija za volitve, da bodo mogli tvoji priganjači po vseh krajih hvaliti tvojo ljubezen do trpina Slovenski črevljariji, pozor! Ne vsedite se na lima nice, ki vam jih nastavlja ta prekanjeni lisjak. Pridobiti hoče samo z zvijačo vaše glasove, po volitvah pa ne bo najbrže ne duha ne sluha o tovarni: če bi pa res on osnoval črevljarsko tovarno, potem vedite, da si vas bode s tem zaslužil; dobiček bo vlekla le on sam, ker bo gotovo sam zalagal to tovarno z vsem po trebnim usnjem in sam prodajal zgotovljeno blago. Vam bo potem pravilo, da delate brez dobička. Torej še enkrat pozor in vi slovenski črevljariji, ki ste se prenaglili, pokažite odločno vrata temu zahrbtnemu priljanjencu. Naj vam nudi Hans Woschnagur še take ugodnosti, vedite, da ima vsako njegovo početje edini namen, vas preslepiti in vas potem izkoristiti za svoje umazane politične nakane in za svoj žep.

— **V Gabrju pri Celju** je skli cal, tako se nam piše, kandidat splošne kurije, nadučitelj Fr. Brinar, shod, ki se je vršil ob obilni udeležbi v soboto 17. aprila zvečer v telovadnici novega »Sokolskega doma«. Brinarjeva izvajanja so našla burno priznanje. Le socialni demokrati, katerih je bilo precej navzočih, so poskušali delati zga. A naleteli so; slišali so take, kakršnih še nikoli v Celju. S samimi frazami in puhlim govorenjem se danes ne učinkuje več; treba je dokazil in argumentov. Ali ne, gospodje sociji?!

— **Knjžica o Kranjski špar-kasi,** ki nemškutarje tako strahovito jezi, da kar divjajo, ki jo morajo orožniki po deželi preganjati, kakor največjo puntarijo in zaradi katere je bilo že mnogo narodnih mož obsojenih pri sodiščih na globo, ker so jo razdajali brezplačno, je na prodaj v »Narodni knjigarni, in sicer se dobe trije iztisi za dva vinarja. Ker bo v občo korist, če se knjižica kar mogoče razširi, opczarjamo na to vse občinstvo, z željo, naj pridno sega po tej poučni in zanimivi knjižici.

— **Iz deželne službe.** G. Iv. Zupanc, adjunkt dež. odbora je na lastno prošnjo radi boleznimi umirov-ljen. Tem povodom se mu je izreklo priznanje za dolgoletno uspešno delo-vanje.

— **Iz železniške službe.** Premestili so sledeče uradnike: I. Maj-dič, asistent pri obratnem uradu v Ljubljani, je prišel k 7. oddelku ravnateljstva; H. Lavrenčič, uradniški aspirant na Bledu, k obratnemu uradu v Ljubljano; E. Repovš, uradniški aspirant v Podnartu, na Bled, in M. Cepuder, uradniški aspirant, obratno, ter F. Murner, uradniški aspirant, iz Novega mesta v Lesce.

— **Iz šolske službe.** Razpisano je definitivno mesto na trzarskega uč-nika okr. šol. svetu v Kočevju.

— **Narodna založba** ima jutri v sredo ob pol 6. popoldne v »Narodni tiskarni« svoj občni zbor. Vzporedi 1. Naznanila predsedstva. 2. Poročilo tajnika o delovanju zadruge v minole-m letu. 3. Poročilo blagajnika o denar-stanju. Poročilo »Zveze slov. posojil-nic« o reviziji. 5. Volitev načelstva. 6. Služajnosti.

Dr. Peter Rosegger opisuje v 4. št. Cook »Weltreisezeitung« pod naslovom »Ein Schwalbenflug über das Reich der Südbahn« štajersko, koroško in tirolsko deželo ter nje prebivalce. Slovencev omenja le mimo-grede in piše o njih še precej objek-tivno. O jeziku tirolskih, štajerskih in koških Nemcev pa piše doslovno: »Die Mundarten der drei Länder sind gerade so ähnlich, dass sie z. B. der Norddeutsche kaum von einander unterscheiden kann und gerade so verschieden, dass ein steirischer Waldbauer und ein tirolischer Almer einander nicht verstehen. Die steirische Mundart ist weich, geschliffen möchte sagen, die tirolische hart und eckig...«

Občni zbor »Naše Straže« se bo vršil dne 3. maja v srebrni dvorani hotela »Union« v Ljubljani. Začetek ob treh popoldne. Pristop imajo samo člani.

— **Glavna posojilnica v Ljubljani** je tudi to leto darovala 40 K ljudsko-izobraževalnemu društvu »Akademija« v Ljubljani.

— **Sokol I** je priredil včeraj zvečer v restavracijskih prostorih hotela »Strukelj« zabavni večer, ki se je jako imenitno obnesel in je pokazal, kako vro se »Sokol I« zavzema za svoje priredbe in kako mnogo prijateljev si je pridobil v kratkem času svojega obstanka. Udeležba snočne veselice je bila izborna. Začela se je z igro na klavirju; g. Ravnik je jako spretno absolviral svojo točko. Društveni vro izveščani pevski zbor je zapel »U boj«, g. Počivalnik pa je s spremljevanjem gosli in klavirja pel Hauptmannovega »Ribiča« in pozneje Kaliwodovo »Le v tujino« z velikim uspehom. Komični prizor g. Lušina je vzbudil mnogo srčnega smeha, saj je bil pa tudi s humorjen predstav-ljen in prepleten z dovtipnimi kupleti. Cetverošpev »Glasbene Matice« vsled indispozicije II. tenorista ni mogel na stopiti, te točke so se nadomestile s petjem društvenega zbora in je odlični baritonist g. Završan zapel nekaj pesmi. Schwabovo »Slanico« in narodni »Glej čez jezero« so jako lepo in presrečno pele gospodični M. Počivalnikova in Ivanka Korbanova ter gg. Počivalnik in Vlado Stamear. Končno je še g. Počivalnik prednašal nekaj rezkih kupletov, na kar se je razvila jako animirana zabava. Pripomnimo naj je, da je visoka c. kr. deželna vlada v svoji veliki skrbi, da ne bi se kdo pohujšal, drtala drugo točko sporeda, znano in na Sloven-skem že sto in stokrat peto pesem »Sto čutiš, Srbije tužni?« — menda ker je »veleizdajalska.« Daleč smo že pri nas na Slovenskem!

— **Hranilnega in posojilnega konzorcija I. splošnega uradni-kega društva** »Austria Ogrska« v Ljubljani občni zbor bo v četrtek dne 22. t. m. zvečer ob 8 uri v prostorih I. ljubljanskega gospodarskega društva (Vegove ulice)

— **Častne nagrade »Glasbene Matice« in »Kola«.** Srokovnjaška porota je prisodila častno nagrado po 100 kron tema-le relativno najbolj šima skladbama: 1. »Petar Svačić«, moški zbor z bariton samospevom (geslo: »Za svobodo in čast«) in 2. »Luč«, mešan zbor z bariton samo-spevom (geslo: »V spomin padlim žrtvam 20.9.1907. v Ljubljani«). Avtor prve skladbe je Fr. S. Vilhar v Zagrebu, avtor druge pa g. Alojzij Sachs v Ljubljani. Avtorji skladb, ki niso dobile nagrad, jih dobe vrnene, ako naznanijo svoj naslov odboru.

— **Major Ivan Kramaršič.** Eden najlubeznivejših naših rojakov v častniški suknji, vrli in zvesti sin bele Ljubljane g. stotnik domačega domo-branskega polka Ivan Kramaršič je šel na lastno prošnjo v pokoj. Povodom vpokojenja podeljena mu je šarža c. kr. majorja in odklikovali so ga za zvesto in plodonosno službo-vanje z viteškim križcem Fran-Josi-povega reda. G. major je eden tistih redkih mož slovenskega pokolenja v vojaški suknji, ki nikdar ne zataje narodnosti in ki tudi ravnao taktak in ljubeznivo s svojimi podložnimi. Vsa, bodisi vojak, ali nevojak, ki je imel priliko z g. majorjem občeati bo pritrldil, da ga ni dobrasrčnejšega in ljubeznivejšega moža, kakor je »naš častiti Janez«. Zatorej mu tudi če stita nebroj prijateljev, znancev in dosluženih vojakov iz vsega srca, ter mu želi, da bi mu bilo dano s svojo ljubo mamico čilemu in čvrstemu na duhu in telesu še mnogo let uživati pokojnino v beli Ljubljani.

— **Marijino bratovščino je hotel opehariti.** Pred tukajšnjim okrajnim sodiščem se je vršila včeraj kazenska razprava proti Ivanu Krašovcu, bivšemu mizarskemu mojstru, ki pa že več let nič ne dela, in sicer zaradi prestopka poskušene goljufije na škodo Marijine bratovščine. Krašovcu je umrla v tukajšnjem Josefinumu sva-kinja Neža Hočvar in bila kot več-letna članica od društva pokopana. Ker ji je pa izginila društvena knji-žica, napravil je načelnik g. Franjo Mayer duplikat. Nekaj dni potem je pa prišel Krašovec z izirno kujitico k društvenemu blagajniku g. Stefanu Klunu ter zahteval 50 K, češ da je bila svakinja od zavoda Josefinuma pokopana, drugi dan pa je izpremenil svojo trditve, ter rekel, da je pogreb preskrbela grofica Auersperg. Blagaj-nik mu zahtevane vsote iz previdnosti ni hotel takoj izplačati, končno se je pa izkazala Krašovčeva lažnjiva trdi-tve — in tudi dognalo, da je Mari-jina bratovščina pogreb preskrbela in da je hotel obdolženo društvo ope-hariti za 50 K. Vse lažnjivo zavijanje ni Krašovcu pomagalo; sodišče ga je obsodilo na en mesec zapora.

— **Postna vest.** C. kr. poštno in brozjavno ravnateljstvo v Trstu je odredilo, da se v Ljubljani, počenši s 1. majem t. l., ne bodo več dostavljali poštni zavetki ob nedeljah in praznikih, slej kot prej pa se bodo vročevala strankam nujne in ekspresne vozo-poštne pošiljke, kakor tudi one z lahko pokvarljivo vsebino. Naslovni-

kom je dovoljeno, da prejemajo tudi vse druge zavetke ob nedeljah in praznikih ob uradnih urah na pošti, ne da bi preje oddali kako posebno izjavo ali plačali predpisano predal-nino. Oni zavetki, ki se v nedeljo ne oddajo, se dostavijo strankam v po-nedeljek.

— **Na Gradu** bo v soboto zjutraj ob 5. bošja služba, v nedeljo pa ob 10. uri. Popoldne bodo ob 4. pete litanije.

— **Ustanovilo** se je peto mesto učitelja veronauka za mestne ljudske šole v Ljubljani. Mesto se v kratkem razpiše.

— **Poostrena pasja kontumacija.** Kakor znano, so bile v minolem tednu od psov ugriznjene zopet tri osebe. Poročali smo že, po katerih občinah je vsled te bolezni kontumacija poostrena. Kjer je le običajna kontuma-cija, morajo biti psi ali priklenjeni, ali pa morajo imeti nagobčnike. Kjer je pa kontumacija poostrena, psi ne sme o sploh na prosto, (razen lovskih, voznih in mesarskih) kdor pa gre z njim na sprehod, mora pes imeti se-veda nagobčnik, poleg tega ga mora imeti pa še na vrvi. Sicer je pa pričakovati, da bode v lastnem inte-resu vsak posameznik storil vse po-trebno, da se ta nevarna bolezen za-tre. Kdor bi se temu ne pokoraval, pride ob psa, vrhu tega bode pa še sodnijsko kaznovan.

— **Društveno.** Dež. predsedstvo je odobrilo pravila novega društva »Po-družnica Škofljica, Laverca, Rudnik in Ig družbe Sv. Cirila in Metoda« z vodstvom v Škofljici.

— **V Ljubljano je dajmo,** veselo-igra, ki jo so »Sokolci« iz Sent. Vida nad Ljubljano igrali, se je izvršila na splošno zadovoljnost. Vsi igralci so rešili svoje vloge izborno. Tudi bratje iz Ljubljane, ki so igrali komični pri-zor »Dva gospodarja en sluga«, so pripomogli do tako zadovoljnega uspeha, za kar jim bode na tem mestu izrečena še enkrat topla zahvala. Ob-činstvo pa, dasi so nam klerikalci z zares nečednimi sredstvi hoteli to preprečiti, nas je obiskalo mnogošte-vilno. Sobotni »Slovenec« se je celo izrazil, da veselice najbrže ne bo. Lepo je to! No, sicer pa o tem že še kaj ob priliki povemo. Na zdar!

— **Posta Lukovica** se imenuje od sedaj naprej glasom ukaza trg. mini-strstva »Lukovica pri Domžalah«.

— **Iz Gorican pri Medvodah.** Dne 16. t. m. dobil sem v roke »Našo Moč« od 9. aprila. Kakor sprevidim, ta list res nima kaj pametnega pisati, ter pobere vse kar dobi, makari od slabo razumnih hujšakaev opravljive novice. Zato potrebuje zaščite v obliki po-slanske imunitete. Napaden in obre-kovan sem zaradi volitev, — pač pa samemu mi ni bilo suano, odkod to pride — potem pa da ne letam tako pridno v cerkev. Ima li kdo kaj škode zaradi tega? Najbolj imenitno je to, naj po želji »Naše Moči« koj vsakega delavca naznamim in s tem ob kruh pripravim. O, na tak list so delavci lahko ponosni! Ako je dopi-sun poštenjak, naj bi se podpisal drugač si ga vsak lahko za malo-vredno osebo spozna.

Frid. Tome.

— **Učiteljsko društvo za radov-ljski okraj** je zborovalo dne 15. t. m. na Jesenicah. Udeležba je bila nenavadno mnogoštevilna. — Društvo šteje 45 udov. — Odbor za tekoče leto je sledeči: predsednik Iv. Sega, Radovljica; podpredsednik Jos. Až-man, Breznica; tajnik Iv. Jaklič, Radovljica; blagajnik Jos. Korošec, Mošnje; odbornika Jos. Žirovnik, Gorje in Ernestina Oman, Begunja. Občni zbor je soglasno imenoval svojim častnim udom dosedanjega predsednika Andreja Grčarja, Radovljica. — Slenilo se je prirejati tudi »učiteljske kruške« z namenom, vzbujati stanovski ponos in zavede-nost med učiteljstvom.

— **Nesreča.** Včeraj je na Se. vi vlad podrl delavca Frana Lukača ter mu zlomil desno nogo, roko pa težko po-škodoval. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

— **Srbski vohun v Hrastniku.** Škoda bi bilo, če bi se ne otela takoljubna zgodbia pozabljivosti. Za časi avstro srbskega konflikta so privleli opravki trgovca g. Oveka iz Ljubljane v Hrastnik, kjer je prenočeval. Drugo jutro mu skrbni niso dale pre-dolgo spati — vstal je in šel na sprehod. Pot ga je peljala mimo kmeti-nega kamnoloma, pot je lepa, romantična in mirna. Vzel je iz žepa svojo knjižico ter delal v njo beleške o svojih trgovinskih kontraktih prejšnjega dne. Iz kamnoloma ga je opazoval njega oskrbnik B., zvest sluga kmetičnih Nemcev hrastniških. Stoj, je mislil, to je gotovo špijon iz Srbije — in brž k žandarjem. In res zadenski si puško, se je odpravil žan-dar Š. z dolgimi koraki za srbskim vohunom. G. Ovek se je ravno po-govarjal s svojim prijateljem g. P. ko se je zablížala ob svitu jutranjega pomladnega solnea »špica pr-vice«. Malo razburjeno od častihlep-nosti je zahtevala ta od gosp. Oveka legitimacijo. K sreči je imel ta svo-

ni list pri sebi in pogovor s prijateljem ga je rešil aretacije. Res je na naše "Nemce".

Obesil se je pri Sv. Antonu v Goricih viničar Damiš. Bil je — "pobožen".

Premembela posesti. Palmovo v Celju je kupil Slovenec čevljar.

Iz prisilne delavnice v Mes- senci je prišel na štajerskem je ušel kazenski I. Auer, ter se klati okoli kve, kjer je napravil več vlovov.

Zaprli so v Mariboru 16 letno kinko L. Juvan iz Črnuč pri Ljubljani, ker je hodila po potrebi v vas gospodarstvo blagajno in mu od skupno 260 K.

V svarilo. Glasom poročila "Nar." javljamo, da je pobegnil R. Orešnik iz Gradca, ter se sel blagajniško knjigo društva "movina", na katero pobira neodoleno doneske.

Novorojenčka je vrgla v str- to neka nuna, katere je že dalj kot postrežnica neke bolne gospe rabstajnu na Koroskem. Dognali da je otrok živ. Mater so odpek celovškemu sodišču.

Slovenska penzija v Opatiji za zdravnika dr. Hinka Sukljeta v Opatiji v vili "Mary" otvorila, ki jo slovenskim obiskoval. Opatije prav tople priporočamo. "Mary" je dve minuti od Slatine, to tako daleč od postaje elek. cestne železnice.

Defomor. V neki jami blizu hajališča Sv. Andreja v Trstu je minulo soboto vrtnar Ferluga, v katerem se je nahajalo truplo rojenčka, kateri je po konstatir. zdravnikov umrl nasilne smrti. Jeja je prišla seveda takoj podorati po materi. Okoli polnoči je nedelje je v ulici Ottaviano, to policaj aretirati neko mlado de, ki je brez cilja, nekako izeno tavela okoli. Na inspeku državne železnice so spoznali, je neko 22letno natakario M. rijo sa iz Velikih Manj pri Voloski, znanovano radi brezposelnega kla- in tatvine. Ker je bila mla- za zelo slabotna, so na inšpekto- začeli sumiti, ni li ta ženska umorjenega deteta. — In res je prasanje poslujočega inšpektorja, ala, da je morila svojega novonega otroka. — Samsa je pripo- vala, da je šla nekega ranega mimo tovarne "Linoleum", kjer je obšla slabosti in je padla v dlevo. — Dve uri pozneje se in poleg nje je ležalo — novone- dete. — V obup, ker ni imela položiti glave, zapuščena od ne vedoči niti, kdo je pravza- pravi oče otroku, in nehoti z rojenčkom pomnožiti vrsto ne- kov za enega več na tem svetu, je udarila s kosom lesa po ga ubila in potem vrgla v ome- jo jamo. Nesrečna Samsa — ki svlja vtisk zelo inteligentne žen- — je bila odpeljana v zapor in za deželnemu sodišču.

Vlak je povelil v Trstu 18 let Franc Tajča. Čezenj je šel stroj vozov. Po vseh okoliščinah skle- da je skočil sam pod vlak, veni gotovo.

Vesela pomlad se zbudila je 14. Prva kukavica se je letos bljanski okolici oglasila dne 16. na Drenikovem vrhu. Isti dan zelenela v podturnskem gozdu bukev.

Psa se je ustrašil. Danes zjutraj nani Ljubljano, bivši krtačar, Cerar, zašel na zasesti svet, proti južnega kolodvora, kjer spe- ženci restavraterja g. Schreya ter do priklenjenega psa. Ta je proti Cerarju, kateri se ga je tako ustrašil, da je od strahu na tla in se ga je takoj lotila psija. Prepeljali so ga z rešilnim m v deželno bolnico.

Cirkus v Ljubljani. V kratkem je v Ljubljano z novimi in zna- timi umetniki, telovadci in z go dobo cirkus Zavatta.

Orožništvo je prijelo v Smartnem a Pirša, ki je pobegnil izpod ijskega nadzorstva na Viru.

Cegavi so nabiralniki? Včeraj lone je našel na Resljevi cesti pojoči policijski stražnik pet me- cerkvenih nabiralnikov. Dognali da jih je preje nek 16letni fant spečati v denar in ker se mu i posrečilo, jih je popustil na Lastnik naj se zglaši zanje pri

Orožništvo je danes eskortiralo znemu sodišču v Rudolfovo 22let- Ljudovika Stariča, katerega je li teden policija aretovala, ker je izvršiti na zvit način več goljufij.

Delavsko gibanje. Predvčeraj- se je z južnega kolodvora od- lo v Ameriko 38 Hrvatov, nazaj e prišlo 52 Hrvatov in Slovencev. Dunaj je šlo 100, v Budimpešto Ljubljani je pa izstopilo 25 La- V soboto je šlo v Ameriko Hrvatov. Popoldne se je peljalo s nim vlakom v Budimpešto. Gra- na Dunaj 420 Hrvatov. Ponoči

se je s posebnim vlakom peljalo proti Dunaju 500 mornarskih dopustnikov.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ame- riko 29 Macedoncev, 18 Slovencev, 81 Hrvatov in 44 Istrijancev. 176 Hr- vatov je šlo v Badgastein. Popoldne se je peljalo s posebnim vlakom skozi Ljubljano 150 laških delavcev in 250 mornarskih rezervnikov. Ob pol 1. ponoči pa je šlo s posebnim vlakom 400 mornarskih rezervnikov in 50 laških delavcev.

Izgubljeno in najdeno. Finančni blagajničar ravnatelj g. Anton Reich je izgubil zlata očala. Realec Anton Dietrich je izgubil sivo pelerino.

Drobne novice.

Južna železnica ima iz- gubo? Kakor poročajo z Dunaja, iz- kazuje bilanca južne železnice za pre- teklo leto 8 milijonov izgube.

Proces Sičinskih. Razprava proti morilon gališkega namestnika grofa Potockega v Lvovu je bila v soboto popoldne končana. Na krivdo- rek porotnikov je sodišče Sičinskega obsodilo na smrt. Porotniki so prosili sodišče, naj morilca priporoči cesar- jevi milosti.

Požar v Dunajskem Novem mestu je upepelil Arfej za 2000 obis- kovalcev, ki je bil last tvrdke Kittel in Morvides.

Orfej pogorel v Dunajskem Novem mestu je pogorel orfej tvrdke Kittel & Morvides. Poslopje je ob- segalo 2000 oseb. Škoda je ocenjena na 25 000 kron.

Oropana železniška bla- gajna. V Pejskretšumu na Pruskem so tatovi z dinamitom razstrelili bla- gajno na tamkajšnjem kolodvoru ter odnesli 60.000 mark.

Bismarckov spomenik. Umet- niško društvo v Frankbrodu je skle- nilo ob Reni postaviti knezu Bismarcku ogromen spomenik. Spomenik odkri- jejo 1. aprila leta 1915. ob 100letnici Bismarckovega rojstva.

Književnost.

Nov imenik krajevnih imen na Češkem je izdala založna tiskarna J. Lenobel na Dunaju IX/1 Thran- gasse 15. — Priznati se mora, da je imenik res jako praktičen, ker so krajevna imena, katere se v nemščini ločijo od čeških, naštetja v abecednem redu v češčini z nasprotnim nemškim imenom in obratno. — Imenik stane 2 kroni, ter se lahko priporoča vsem pisarnam in trgovinam, katerim bo lahko izvršno služil pri iskanju prav- nih čeških krajevnih imen, da nam ne bode treba vsiljevati Čehom nemških.

Telefonska in brzojavna poročila.

Slovanski kongres v Petrogradu. Petrograd 20. aprila. Včeraj je bil tu odprt kongres ruskih dru- štev, ki se zanimajo za slovansko idejo. Kongresa se udeležuje 100 de- legatov najrazličnejših društev. Po konstituiranju je bilo izvoljenih pet odsekov. Razprave kongresa so veči- noma tajne.

Turški paša v delavski obleki.

Belgrad, 20. aprila. Včeraj je semkaj prispel bivši tukajšnji turški poslanik Fezi paša. Njegov prihod je vzbudil veliko senzacijo, ker je bil paša preoblečen v delavca. Fezi paša je pribežal iz Carigrada in je bil tukaj sprejet z veliko prisrčnostjo.

Sultan obsojen na smrt.

Sofija 20. aprila. Makedonski komitet je dobil iz Soluna obvestilo, da so Mladoturki na tajni seji obsodi- dili sultana Abdul Hamida na smrt in so poverili izvršitev te obsodbe posebnemu odboru.

Mladoturški begunci v Odesi.

Odesa, 20. aprila. Na krovu par- nika "Kraljica Olga" je semkaj pri- bežalo iz Carigrada več Mladoturkov. Med begunci se nahajata tudi solunski poslanec Džarat bej in urednik "Tanina" Husein Gjahid bej. Mladoturki potujejo preko Moskve v Petro- grad.

Ugojnejša razpoloženje.

Carigrad, 20. aprila. Poveljnik mladoturške armade se pogaja z Jildiz- Kiosk in vse kaže na to, da bo se doseglo med sultanom in Mladoturki brez krvoprelitja sporazumjenje. Mla- doturki ne marajo stvar forsirati, ker se boje, da bi prišlo v službu krva- vega konflikt do evropske interven- cije. Predvsem zahtevajo Mladoturki, da postane Hilmi paša veliki vezir in da bo za preds. parl. zopet izvoljen Ahmed Riza. Kakršen je položaj se- danj, bo sultan še ostal na prestolu, pač pa se namerava njegov vpliv reducirati, kolikor mogoče in ga dati popolnoma pod nadzorstvo mla- doturškega komiteja.

Mladoturki udarilo vendarle na Carigrad.

Solun, 20. aprila. Solunski polki nadaljujejo svoj pohod na Carigrad. Šele ko zavzemo mesto, bodo se pri-

čeli pogajati z Jildiz Kiosk. Takoj po njihovem prihodu se proglasi nad Carigradom obsedno stanje. Vsi po- vzročitelji revolte pridejo pred vojno sodišče in bodo obsojeni na smrt.

Odpoved sultana.

Carigrad 20. aprila. Pod pri- tiskom raznih visokih dostojanstveni- kov je snoči sultan Abdul Hamid iz- javil, da je pripravljen se odpovedati prestolu pod pogojem, da se mu jamči za življenje.

Carigrad, 20. aprila. Novi ka- binet ostane na svojem mestu, dok- ler se ne izvrši sprememba na pre- stolu. Tudi parlament ostane do tega časa v Carigradu, dasi so zanj že najeli lokale v San Stefanu.

Aneksija Egipta.

Berolin, 20. aprila. Anglija se je odločila, anektirati Egipt. Ke- div dobi znatno denarno odškodnino. Rusija in Francija sta aneksijo že odobrili proti primernim kompenzaci- jam: Rusiji se otvorijo Dardanele, Francija pa anektira Tunis.

Turško-bolgarski sporazum.

Carigrad, 20. aprila. Med turško in bolgarsko vlado se je doseglo po- polno sporazumjenje. Bolgarski mi- nister Ljapčev in minister zunanjih del Rifaat paša sta danes podpisala pogodbeni protokol.

Umorjen knez.

Atene 20. aprila. Na otoku Sa- mos, ki uživa obsežno samoupravo pod turško suvereniteto, so uporniki umorili kneza Kopasi.

Koliko ljudi je padlo v Afani.

Smirna 20. aprila. Po poročilih iz povsem zanesljivega vira je pri izgredih v Adani padlo okrog 3 do 4000 ljudi. Ranjencev je nebroj. Med mrtveci so tudi 4 nemški državljani.

Gospodarstvo.

Razvoj cen na žitnem trgu.

Od početka to-letne kampanje se žitne cene, zlasti pri pšenici, stalno dvigujejo ter so — vsled bojazni pred vojno — dne 24. marca ac. do- segle najvišji kurz K 14 50 za 50 kg iz Budimpešte.

Politični preobrat povzročil je rapidno znižanje cen in malo dni za tem zaznamovali smo več nego 1 krono na 50 kg nižje cene, kar je pač najboljši dokaz, da je bilo stalno dvigovanje cen v ozki zvezi s politič-nimi nemiri.

Z cizrom na to, da se je vreme dosti izboljšalo in pa, da so od vseh strani prihajala glede setev le ugodna poročila, vladalo je splošno mnenje, da bodo naša notranja kmalu prišla na normalno višino. Tesna zveza med agrarci — gre se tu zlasti za ogrske veleposestnike — in pa terminskimi spekulanti v Budimpešti pa nas je kmalu o čem drugem poučila. Cene so se jele od začetka aprila — prav brez vsakega vzroka — zopet stalno dvigati in dne 16. aprila je pšenica zopet dosegla svoje najvišje stališče od K 14 50 za 50 kg iz Budimpešte.

Tekom 3 tednov imeli smo tedaj pri ceni znižanje več nego eno krono na 50 kg in zopet ravnotako povišanje.

Kako moreče pa taki dogodiljaji na razvoj normalne kupčije vplivajo, bodisi pri mlinski stroki ali pa pri prodaji moke, bo pač vsak strokov- njak sam lahko izprevidel, ker se iz- gubi pri takih odnošjih vse zaupanje in vse veselje do kakihkoli pogajanj.

Tudi v Ameriki se je od začetka oktobra — pod vodstvom velikega spekulanta James Patten — ustano- vila družba za nakup pšenice, ki je polagoma tako efektivno blago, kakor tudi velik del v trgu se nahajajoče termin pšenice za maj pobrala ter s tem ceno pšenice na nepričakovano višino potisnila. Danes stane pšenica v New Yorku približno K 25 — na 100 kg, kar je seveda v prosti Ame- riki popolnoma opravičeno zbudilo veliko nevoljo pri vseh ljudskih slojih. Vseled te velike gonje cen je predsed- nik poljedelske komisije v poslanski zbornici predložil postavni načrt, da naj se terminska kupčija s pšenico, bombažem in poljedelskimi prideiki prepove in, kakor se baš sedaj iz New Yorka brzojavno poroča, bode država kmalu potrkala na vrata teh žitnih skopuhov, kajti med ljudstvom pojavil se je občuten nemir, s kate- rim znajo biti v zvezi nedogledne posledice, ako se te brezmejne gonje takoj ne ustavi.

Take so danes razmere v Ame- riki. Pri nas pa se paste od pešč o- ljudi, ki v vsakdanjem kruhom brez- srčno špekulirajo in skopuharijo, držati v šahu, ne da bi imela država toliko poguma, da bi v tej igralni beznici temeljito pomedla.

Z balkanskimi državami, zlasti z Rumunijo in Srbijo, se glede trgovske pogodbe nikakor niso mogli zediniti in barantali so v pravem pomenu besede za vsako živinsko glavo, da se pač ne bi kaj dotaknili rahločut- nosti naših agrarcev, na drugi strani pa puste, da se milijone in milijone konzumentov na način, ki je za dvajseto stoletje res nekaj posebno sramotnega, izropa in izsesa.

Koncem aprila se sestane državni zbor in tu se pravim ljudskim zastop- nikom nudi ugodna prilika, da o tej zadevi blažujoče delujejo, kajti, kakor se vidi, v vladnih krogih brezmejne frivolitete tega skopuharstva s kru- hom niti zadostno oceniti ne vedo in niti ne uvidijo, kakšna razjarje- nost se lahko med ljudstvom vzbudi zaradi te nezasišne in popolnoma neutemeljene gonje z cenami.

Naše carine, ki so bile dne 1. marca 1906 od K 3 60 na K 6 30 po- višane, državi takorekoč niti vinarja več ne donšajo, vse prekocene ste- kaj se le v prav širokih tokih v nikdar nasitljivih žepih agrarcev in za precej lepi ostanek, ki odpada pri današnjem nivoju cen, pa je tu par borznih jobbov, ki so si tekom te kampanje nabrali težke milijone.

Skraini čas je že, da država — upoznavši dalje nevzdržljive razmere — temeljito vmes poseže, da ali z ognjeno šibo razpodi to igralno bando, ali pa, da uvozno carino za pšenico, vsaj za kratek čas, popolnoma odstrani, da temu skopuharjenju s kruhom kar najhitreje napravi konec. —ko—

Avstrijski kreditni zavod.

Iz bilance o. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt, zaključene 31. dec. 1908 povzamemo med drugim sledeče številke:

Delniska glavnica	K 120.000.000—
rezervni sklad	" 63.661.525 54
hranilne vloge, vloge na tekoči račun in upniki	" 655 386 049-16
čisti dobiček l. 1908	" 14 428 915 89
	K 853.476.490-59
Gotovina	K 16.542.920 22
menice in vrednost- ni papirji	" 193 020 083 01
realitete in inventar	" 7.460 597-52
dolžniki proti vred. pap., hipotekam in različnim varščinam	" 636 452 889 84
1576	K 853.476 490 59

Od doseženega čistega dobička se razdeli 9 3/4 % dividenda je K 30 — za delnico, K 1.015.607-97 se položi v rezervni sklad in K 1.489.432-66 se prenese na novi račun.

Lastni kapital zavoda znaša se- danj okoli 186 milijonov kron.

Svila za neveste

od 1 K 35 vin. meter naprej v vseh barvah. Franko in že oearinjeno se pošilja na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje s prvo pošto. Tovarna za svilu Hen- neberg, Zürich. 3 131—3

Rogaški „Styria-vrelec“

zdravilna voda proti želodčnim oteklam in krču Zdravilsko priporočeno kataru v goltancu in jabolku kataru v želodcu in črevesu diatezi vodne kisline sladkorni griži zaprtju bolečinam na jetrih.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 20. aprila 1909.			
Tornais.			
Pšenica za april 1909	za 50 kg	K 14 10	
Pšenica za oktober 1909	za 50 kg	K 11 60	
Rž za april	za 50 kg	K 9 75	
Koruz za maj	za 50 kg	K 7 59	
Ovcs za april	za 50 kg	K 8 85	
Efektiv.			
15 vin. ceneje.			

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 906-2. Srednji tlač 736-0 mm.					
Spila	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
19	9. zv.	733-9	14-4 sl. jzhod		jasno
20.	7. zv.	734-0	8-4 sl. svzhod		
	2. pop.	732-4	21-1 sr. jzhod	del jasno	

Srednja večerajnja temperatura 15-2°, norm. 15-2°. Padavina v 24 urah 0-0 mm.

Kupi se dobro ohranjeno 1578

damsko kolo

Ponudbe s ceno na uprav. „Slo- venskega Naroda“ pod „M. K. 46.

2 spretni šivilji in učenke

sprejme takoj A. Černe-Stich v Predilnih ulicah št. 3, II. nadstr.

Stanovanje

z 2 ali 3 sobami v novejši hiši s solnčno lego in 1 nemebljena soba se išče za mesec maj. Ponudbe na upravništvo „Slov. Naroda“ pod „Luč“. 1563—1

Mladenič

z dobro šolsko izobrazbo, večš obah dež jezikov, išče službo kontorista. Naslov pove uprav. „Slovenskega Naroda“. 1499—2

Marijive in večje ključavničarje

išče ob stalnem nameščenju tvor- nica cementa v Bakru pri Roki (Fiume) 5 4—1

Odda se v najem majhna 1566—1

trgovina

na Poljanski cesti št. 26.

Ključavničarski pomočniki in učenci

se sprejmejo pri g. Iv. Pustu na Poljanski cesti št. 26 1567 1

Trgovci z lesom!

Za lesno trgovino jako prikladen prostor ob Ljubljani se odda prav ceno. Tudi za več let! Več se izve pri lastniku F. Ko- širju, Pred Prulami št. 23 1577—1

Kontoristinja

s prakso želi službo. Gre tudi v kako posojilnico.

Prodajalka

izurjena v mešani stroki, želi službo. Obe gresta tudi na deželo. Ponudbe pod „A. Z št. 17“ na uprav. „Slov. Naroda“. 1565 1

80 metrov bakrenih cevi

po 2 1/2 m dolgih in s sklepom na vijak imam naprodaj. — Znotranja svetloba cevi meri 3 cm. 1568—1

Več pove Jožef Krajnc, sodar v pivovarni v Škofji Loki na Go- renjskem.

trgovina

z mešanim blagom vsled lastniko- vega odpotovanja. Zaloga je prevzeti od K 8000—10000. Letni promet (sku- pilo) K 30000—35000. Zaloga je kurantna. Pri prevzetju se zahteva tretjina zneska takoj, ostale po do- govoru v obrokih. 156—1

Naslov se izve v uprav. „Sl. N.“

Pozor! Pozor! 4 pari čevljev

samo 7 kron. 1570

Ker je več velikih tvornic usta- vilo plačila, so me poverili, naj velik odstavek čevljev mnogo pod izdelo- valnimi stroški spravim v denar. Pro- dajam torej vsakomur 2 para moš- kih in 2 para ženskih čevljev na trakove, usnje rjavo ali črno, gloši- rano z močno zbitimi podplati, s ka- picami, veeleeg, najnovejša oblika, velikost po številkah. — Vsi 4 pari samo 7 K Razpošiljanje po povzetju.

A. GELB, izvoz čevljev

Krakov 466.

Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Umetni mlin

z vsemi v mlinarsko stroko spadajo- čimi obrtmi, trgovino z žitom, go- stiliščarsko koncesijo s točenjem žganja in prodajo tobaka se vsled rodbinskih razmer takoj prodaj ali da v najem. K mlinu, ki leži v Podložah pri Ptujski gori ob cesti Ptuj-Rogatec, Hrvaško in Polj- čane ob Poljskavi, od Ptuja od- daljen 1 uro, od župnišča Sv. Lov- rena na Dr. p. in Ptujake gore po 5 minut, spada tudi vzoren vrt za zelenjavo ter nekaj orlov trav- nikov. Poslopja so novozidana in v najboljšem stanju.

Praša se naj pri lastnici Joželi Vegrinec v Podložu, pošta Ptujaka gora na Štajerskem. 1664—1

Krojaške pomočnike in učence
sprejme v trajno delo Davoria Bizjak, krojaški mojster, Konjuške ulice št. 4 v Ljubljani. 1535-3

Proda se po nizki ceni zaradi pomanjkanja prostora

glasbeni avtomat
skoro nov, z dvema valcema in lepimi komadi. 1496-3
Več v gostilni Baraga na Bledu.

Gostilničarka
Išče dobro idočo gostilno v najem, oziroma na račun v kakem prometnem kraju. Ponudbe pod "Gostilničarka" na upravnishvo "Slovenskega Naroda". 154-2

Briški pomočnik
popolnoma vešč v svoji stroki se išče. Oglašajo naj se samo sposobni pomočniki. — Plača po dogovoru, mesto stalno, starost 18-21 let.
Ivan Svetec
brivec in vlasar
Novo mesto. 1575-1

Išče se
strojnik
ki je tudi izurjen za inštalacijska dela pri vodovodu. Prednost imajo oni, ki so zmožni za manjše električne instalacije. Plača dobra in prosto stanovanje. Nastop po dogovoru.
Ponudbe na upravnishvo "Slovenskega Naroda" do 15. maja t. l. pod "strojnik 1200". 1569-1

Pristni
panama klobuk
K 10.— in višje.
Velika izbira v najnovejši obliki do najfinjše kakovosti, kakor tudi vsakovrstnih slamnikov za gospode, dečke in otroke.
D. Bernatović
Ljubljana Mestni trg št. 5.

Perilni dan je sedaj zabava!
Persil
MODERNO SREDSTVO ZA PRANJE
Popolnoma neškodljivo. Ni klor!
Enkratno kuhanje — da bleščeče belo perilo!
Brez drgnjenja in krtačenja!
Brez perilnika!
Kraji delo, čas in denar!
Enkrat preizkušeno, vedno rabljeno.
Edini izdelovalec na Avstro-Ogrskem:
Gottlieb Voith, Dunaj III/L.
V Ljubljani se dobva po vseh zadevnih trgovinah. 490-16

SUKNA
In modno blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tvornica za sukno
v Humpolcu
na Češkem.
Tvorniške cene. Vzorci franco

A. Lukič
Pred škofijo 19
Priporoča svoje popolnoma sveže
najmodernejšo konfekcijo obleke
za gospode, dame, dečke, deklice in otroke
po najnižjih cenah. 1095-17

Modna trgovina za dame
modna trgovina za gospode
modni salon za damske klobuke
se nahaja sedaj **P. Magdič, Ljubljana** se nahaja sedaj
v hotelu pri "Maliču", nasproti glavne pošte

Proda se prav ceno dobro ohranjen
avtomobil
s 4 sedeži.
Več pove Lovro Sebenik v Sp. Šiški. 1437-9

Strojniki
z najboljšimi spričevali osemletne prakse pri c. in kr. vojni mornarici, ki je bil zadnje leto na večji parni opekarni, zmožen hrvaškega, nemškega in laškega jezika, išče službo. Plača in vstop po dogovoru. Vprašanja pod "strojnik 26" na upravnishvo "Slov. Naroda". 1509-2

Hotel "ILIRIJA"
Ljubljana, Kolodvorske ulice 22.
Priporoča svojo
restoracijo in izvrstno kuhinjo.
Abonement na hrano
po najnižjih cenah.

Vinotoč:
Namizni cviček, cviček (iz Gadove peči), beli cviček (od Sv. Duha), belo vipavsko, črno istrsko, gorški rizling, vodice, zavriško, teran, Dol-Portugalec, refoško, Vermouth.
Čez ulico pri litru za 8 vin. ceneje.
Vedno sveže pivo iz delniških pivovaren Žalec-Laški trg in plzensko pivo.
Udobno urejene elegantne sobe za tulce.
Pozor! Pozor!
V kratkem se otvori na novozgrajeno kegljišče!
Za obilen obisk se priporoča
Telefon št. 163. **M. Kovak.**

3. kr. avstrijske državne železnice.
Izvleček iz voznega reda.
Veljaven od 1. oktobra 1908' leta.
Odhod iz Ljubljane juž. žel.:
7:05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, A. A., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.
7:07 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
8:26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
1:38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.
1:05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3:45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
7:10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7:38 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
10:40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico).
Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:
7:28 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
8:05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7:10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
10:50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Sam ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)
Prihod v Ljubljane juž. žel.:
6:56 jutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Jesenice, Gorice, Trsta, Tržiča.
8:34 jutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11:22 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenic, Tržiča.
2:32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
4:13 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenic, Tržiča.
6:50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenic.
8:37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
8:48 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic, Tržiča.
11:50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic.
Prihod v Ljubljane drž. kolodvor:
6:46 jutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
10:59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
6:10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
9:59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Sam ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)
(Odhodi in prihodi so označeni v srednjem evropskem času.)
3. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu

Kavarna "Ilirija"
Pozor!
Kavarna
je vsak dan
vso noč odprta.
V posebni sobi je na razpolago
: nov moderni električni :
pianino.
Pozor!
1435 v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 22.

Kleparski pomočnik
se takoj sprejme pri 14
Anton Belcu v Kranj
Stalna stranka brez otrok
za 1. avgust, 1. september ali 1. oktobra t. l.

stanovanje
s 3 sobami, poselsko sobo, kopel, verando ali rabo vrta.
Naslov pove upravnishvo "Slovenskega Naroda". 1559-3

Hotel Štemarj
v Škofji Loki
se radi smrti gostilničarja da tak
v najem.
Več pove Franc Dolenc, Škofja Loka. 1524-3

Se nekaj
vinskih sodov
iz hrastovega in kostanjevega lesa prav dobro vzdržanih in močnih obsegu 150, 600, 700, 800, 900, 1400, 1500, 1600 do 5000 odda po merni ceni trvdka

M. Rosner in drugi
veležanjarna sadja v Ljubljani poleg Koslerjeve pivovarne.

POZOR!
50.000 parov čevljev
4 pare čevljev za samo K 7.—
Vsled plačilnega zastanka nekaterih veletrgovnic sem bil poverjen prodajati večje zaloge čevljev globoko pod lastno ceno. Prodajam torej dva para moških in dva para ženskih čevljev na zadrgo iz rjavega ali črnega galoširanega usnja z močnimi podplatami zelo elegantna, najnovejša oblika. Veliko po oblikah.
Vsi 4 pari stanejo samo 7 kron.
Pošilja se po povzetju. — Zamena dovoljena ali denar nazaj. 1477-3
Amer. izvoz čevljev
S. HORVIC
v Krakovu, Ditta c.

Krasno
pomladansko zalogo modnega blaga za
gospode in dame
najtopleje priporoča.
Engelbert Skušek
Ljubljana
Mestni trg št. 19.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.
Podružnica v Spiljetu. Del. glavnica K 3.000.000.
Podružnica v Celovcu. Stritarjevo ulice št. 2.
Podružnica v Trstu. Rezervni fond K 300.000.
promese na 3% zem. kreditne sročke II. po K 5 1/2, zvečanje 5. maja, glavni dobitek K 60.000
" " 3% " " " " " " " " " " 30.000
" " 4% ogr. hipotekne sročke po K 4 " " " " " " " " 70.000
" " ogrske premijske sročke polovica po K 7, cele po K 12 " " " " " " " " 200.000
Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun 4 1/2 %

Ustanovljena leta 1854. **Prva domača slovenska pivovarna** **G. AUER** dedičev **marčno pivo**
Ljubljana Wolfove ulice št. 12 Ljubljana v sodcih in steklenicah.
Telefon št. 210. priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborne